

IGNACIJ LOJOLSKI

DUHOVNE VAJE

OPOMBE: DA NEKOLIKO RAZUMEMO TE DUHOVNE VAJE IN DA SI Z NJIMI POMAGA TAKO TISTI, KI JIH VODI, KAKOR TISTI, KI JIH DELA.

1

PRVA OPOMBA Pod duhovnimi vajami razumemo vsako spraševanje (examinar) vesti, meditacijo (premišljevanje), kontemplacijo (zrenje), ustno in miselno molitev ter druge duhovne dejavnosti, kakor jih bomo razložili pozneje. Kakor so namreč sprehajanje, hoja in tek telesne vaje, tako so duhovne vaje vsaka priprava in naravnavanje (disponer) duše, da se reši vseh neurejenih nagnjenj in šele potem išče in najde Božjo voljo in uredi (disposición) svoje življenje, da mu bo v zveličanje duše.

2

DRUGA Kdor komu predlaga način in spored, kako naj opravlja meditacijo ali kontemplacijo, mu mora zvesto podati dogodek, ki mu bo posvetil kontemplacijo ali meditacijo; naj mu na kratko in zgoščeno razloži le točke; če namreč tisti, ki kontemplira na temelju resničnega dogodka, sam razmišlja in umuje ter najde nekaj, kar mu dogodek bolj osvetli ali mu ga pomaga začititi, naj bo to po lastnem umovanju ali po Božjem razsvetljenju, bo imel več duhovnega okušanja in sadu, kot pa če bi mu voditelj duhovnih vaj veliko razlagal in na široko pojasnjeval pomen dogodka; kajti duše ne nasiti in ne zadovolji obilnost znanja, temveč notranje čutenje in okušanje stvari.

3

TRETJA Ker v vseh teh duhovnih vajah uporabljamo razum za premišljevanje in voljo za čustvovanje, se moramo zavedati, da se od nas zahteva večje spoštovanje v dejanjih volje, ko se glasno ali v duhu pogovarjamo z Bogom, našim Gospodom, ali z njegovimi svetimi, kakor pa pri umskem razglabljanju.

4

ČETRTA Te vaje trajajo sicer štiri tedne, ki se ujemajo s štirimi deli duhovnih vaj: prvi teden je namreč meditiranje in komempliranje o grehu; drugi je o življenju Kristusa, našega Gospoda, do cvetne nedelje; tretji je o trpljenju Kristusa, našega Gospoda; četrti o njegovem vstajenju in vnebohodu; temu dodajamo še tri načine molitve. Vendar ni treba tega tako razumeti, kakor da mora imeti vsak teden sedem ali osem dni. Dogaja se namreč, da nekateri v prvem tednu bolj počasi najdejo, kar iščejo, se pravi kesanje, bolečino in solze zaradi grehov; prav tako, ker so nekateri bolj prizadevni kot drugi, in nekatere

tudi bolj vznemirjajo ali preskuša jo razni duhovi, je potrebno včasih prvi teden skrajšati, včasih pa podaljšati. Isto velja za vse druge naslednje tedne, oziraje se na zahtevo oseb in podane snovi. Vaje naj se vendarle končajo nekako v tridesetih dneh.

5

PETA Zelo bo koristilo tistemu, ki bo delal duhovne vaje, če bo vanje vstopil z velikodušnostjo in radodarnostjo do svojega Stvarnika in Gospoda; ponudi naj mu svoje hotenje in svobodo, tako da bo Božje veličastvo lahko razpolagalo z njim in vsem, kar ima, po svoji najsvetejši volji.

6

ŠESTA. Če voditelj duhovnih vaj opazi, da se v duši tistega, ki dela duhovne vaje, ne vzbujajo nobeni duhovni vzgibi, kot so tolažba ali potrnost, in ga tudi ne vznemirjajo nobeni duhovi, ga mora dobro sprašati glede vaj, ali jih opravlja ob določenem času in kako, prav tako glede dostavkov, ali se jih skrbno drži. Povpraša naj o vsaki stvari posebej. O tolažbi in potrnosti bo govor pod št. 316-324 in o dostavkih pod št. 73-90.

7

SEDMA. Če voditelj vaj opazi, da tistega, ki opravlja vaje, tarejo potrnost in skušnjave, naj ne bo do njega trd in grob, temveč prijazen in blag. Naj mu vliva pogum in moči za naprej, mu odkriva zvijače sovražnika človeške narave in mu pomaga, da se pripravi in razpoloži za prihodnjo tolažbo.

8

OSMA. Kolikor voditelj začuti, da tisti, ki vaje sprejema, potrebuje pomoč glede potrnosti in sovražnikovih zvijač kakor tudi glede tolažbe, mu lahko razloži pravila prvega in drugega tedna o razpoznavanju različnih duhov (316-324, 328-336).

9

DEVETA. Paziti je treba na tole: če tisti, ki dela vaje prvega tedna, ni izkušen v duhovnih stvareh in ga grobo in očitno napadajo skušnjave, ko mu na primer skušnjavec predočuje take ovire za nadaljnje napredovanje v službi Boga, našega Gospoda, kot so napor, sram pred ljudmi in trepet za posvetno čast itd., naj mu voditelj vaj ne razlaga pravil o razločevanju duhov drugega tedna.

Zakaj kolikor bi mu koristila pravila iz prvega tedna, toliko bi mu škodila tista iz drugega, ker so pretanjena in prezahtevna, da bi jih mogel razumeti.

10

DESETA. Ko voditelj vaj opazi, da hudi duh tistega, ki dela duhovne vaje, napada in skuša pod pretvezo dobrega, je čas, da mu spregovori o pravilih že omenjenega drugega tedna. Sovražnik človeške narave namreč pod pretvezo dobrega napada človeka bolj takrat, ko se vadi na poti razsvetljenja, kar se ujema z vajami drugega tedna; ne pa toliko na poti očiščevanja, kar ustreza vajam prvega tedna.

11

ENAJSTA. Tistemu, ki dela vaje prvega tedna, bo koristilo, če nič ne bo zvedel, kaj bo delal drugi teden; prvi teden naj si prizadeva doseči, kar išče, kakor da ne bi upal najti še kaj dobrega v drugem tednu.

12

DVANAJSTA. Voditelj vaj mora zelo opozarjati tistega, ki dela duhovne vaje, naj celo uro vztraja v vsaki izmed petih vaj, ki jih ima dnevno, in naj vedno skrbi, da mu bo duša zadovoljna v zavesti, da je vztrajal v vaji celo uro in rajši več kot manj. Sovražnik si namreč po navadi nemalo prizadeva, da bi skrajšali uro takšne kontemplacije, meditacije ali molitve.

13

TRINAJSTA. Treba je še pripomniti: Kakor je v času tolažbe lahko in se da brez truda vztrajati v kontemplaciji celo uro, tako jo je v času potrnosti zelo težko izpolniti. Da se torej upre potrnosti in premaga skušnjave, mora tisti, ki dela vaje, vztrajati nekaj časa čez uro, da se navadi ne le zoperstavljanja se nasprotniku, marveč ga tudi premagati.

14

ŠTIRINAJSTA. Če voditelj vaj opazi, daje tisti, ki dela vaje, v tolažbi in z veliko vnemo napreduje, ga mora vnaprej opozoriti, naj ničesar ne obljublja, pa tudi ne dela nepremišljenih in prenagljenih zaobljub; in čimbolj ga je spoznal, da je lahkomišeln, tembolj ga mora opozarjati in opominjati. Res namreč lahko nekdo drugemu po pravici svetuje, naj vstopi v redovniški stan, kjer bo lahko zaobljubi! pokorščino, uboštvo in čistost; res je dobro delo po zaobljubi zaslužnejše kakor brez nje; vendar je treba biti zelo pozoren na osebno stanje

in značaj, in na to, na kakšno pomoč in ovire bi lahko naletel v izpolnjevanju svoje obljube.

15

PETNAJSTA. Voditelj vaj ne sme nagovarjati njega, ki dela duhovne vaje, bolj k uboštvu ali k zaobljubi kot k nasprotnemu, ne da si izbere ta poklic ali način življenja rajši kot drugega. Dasi je namreč zunaj vaj dovoljeno in celo zaslužno nagovarjati vse, ki se zdijo sposobni, da si izberejo zdržnost, devišstvo, redovništvo in vsako evangelijsko popolnost, je vendar v takih duhovnih vajah, ko iščemo božjo voljo, primerneje in veliko bolje, da se sam Stvarnik in Gospod razodene njemu predani duši, jo objame v svoji ljubezni in slavi ter jo naravna na tisto pot, na kateri mu bo odslej bolje služila. Voditelj vaj naj se torej ne obrača in ne nagiba na eno ali drugo stran, temveč naj ostane na sredi kakor tehtnica in pusti, da Stvarnik neposredno deluje z ustvarjenim bitjem in ustvarjeno bitje s svojim Stvarnikom in Gospodom.

16

ŠESTNAJSTA. Če katera duša neurejeno kaj želi ali je k temu nagnjena, bo zelo primerno, da si z vsemi močmi prizadeva doseči ravno nasprotno temu, po čemer neurejeno teži. Tako bo Stvarnik in Gospod bolj gotovo deloval v svoji stvari. Če želi na primer dobiti ali ohraniti kakšno službo ali cerkveno nadarbino, ne zaradi časti in slave Boga, našega Gospoda, niti zaradi duhovne koristi duš, marveč zaradi lastnega dobička in časnih koristi, tedaj si mora želeti nasprotno. Vztrajno naj moli in opravlja druge duhovne vaje in prosi Boga, našega Gospoda, to, kar je temu nasprotno, da namreč noče imeti te službe ali nadarbine ali česa drugega, razen če ji božje veličastvo ne uredi njenih želja in ji spremeni njenega prvotnega nagnjenja, tako da bi to ali ono želela ali imela le zaradi službe, slave in časti njegovega božjega veličastva.

17

SEDEMNAJSTA. Zelo pomaga, če voditelj vaj z ene strani noče spraševati in poizvedovati za osebnimi mislimi in grehi tega, ki dela duhovne vaje, toda z druge strani mora biti dobro obveščen o različnih vzgibih in mislih, ki jih v njem prebujajo razni duhovi, da mu lahko za večji ali manjši napredek da nekatere vaje, primerne in prilagojene potrebam tako vzgibane duše.

18

OSEMNAJSTA. Te duhovne vaje je treba prilagoditi osebnemu razpoloženju tistih, ki jih želijo opravljati: njihovi starosti, izobrazbi ali duševni sposobnosti. Naj se torej neizobraženemu ali slabo nadarjenemu ne predlagajo stvari, kijih ne bi mogel nositi in mu ne bi koristile. Prav tako je treba upoštevati, kaj želi kdo doseči, in podati vsakemu tisto, s čemer si bo lahko bolje pomagal in napredoval.

Kdor se torej želi poučiti in priti do nekega duševnega zadovoljstva, temu lahko predstavimo posebno spraševanje vesti (24-31), potem splošno spraševanje vesti (32-43), k temu še, kako naj pol ure zjutraj moli O zapovedih, glavnih grehah itd. (238-248). Priporočimo mu tudi, naj se spove grehov vsakih osem dni in prejme sveto obhajilo, če more, vsakih štirinajst dni, če pa čuti željo, še bolje vsakih osem dni. Tako je primerno za preproste ali neizobražene. Razloži naj se jim vsaka zapoved in glavni grehi, cerkvene zapovedi, vaja petih čutov in dela usmiljenja.

Če voditelj vidi, da je tisti, ki dela duhovne vaje, šibak ali skromnih naravnih sposobnosti, da od njega ni pričakovati veliko sadov, je primerneje dati mu iz teh duhovnih vaj samo kaj lažjega, da se spove grehov. Nato naj mu predloži nekatere načine spraševanja vesti in navodilo za pogostejšo spoved, kot pa je doslej imel navado, tako bo dobljeno ohranil. Nikar pa naj se ne loteva snovi za izbiro niti kakih drugih vaj, ki so zunaj prvega tedna. Posebno tedaj ne, ko je mogoče doseči kje drugje večji napredek, ni pa časa za vse.

19

DEVETNAJSTA. Če je kdo zaposlen v javni službi ali s poklicnimi opravili, pa je izobražen ali nadarjen, naj si za vaje vzame poldrugo uro. Ko smo mu pojasnili, čemu je človek ustvarjen, mu lahko podamo tudi v pol ure posebno spraševanje in nato še splošno, ter ga poučimo, kako naj se spoveduje in prejema sveto obhajilo. Tri dni naj vsako jutro eno uro meditira o prvem, drugem in tretjem grehu (45-54), nato druge tri dni ob istem času o sprevodu svojih grehov (55-61), potem tri dni ob istem času o ustreznih kaznih za grehe (65-71). pri vseh treh meditacijah mu predložimo deset dostavkov (73-89). Istega reda se držimo ob skrivnostih Kristusa, našega Gospoda, kakor bo pozneje obširno pojasnjeno v samih vajah.

20

DVAJSETA. Tistemu, ki je bolj preprost in bi rad napredoval, kolikor je le mogoče, naj se predložijo vse duhovne vaje, kakor so tu razporejene. V njih bo

navadno toliko bolj napredoval, koliko bolj bo pustil vse prijatelje in znance ter vse zemeljske skrbi, ko se bo na primer preselil iz hiše, kjer je stanoval in si izbral drug dom ali drugo sobo, da bo tam živel kolikor mogoče skrito, tako da bo po želji lahko zahajal vsak dan k maši in večernicam, ne da bi se moral bati, da bi ga znanci pri tem ovirali. Od te osamitve bo imel med mnogimi drugimi tele glavne koristi:

Prva: Če se človek oddalji od mnogih prijateljev in znancev ter prav tako od mnogih neurejenih opravil z namenom, da služi Bogu, našemu Gospodu, in ga tako hvali, nima majhnega zasluženja pred božjim veličastvom.

Druga: Tako oddaljen od sveta njegov duh ni več tako razdeljen na mnoge stvari, ampak bolj obrača vso pozornost na eno samo stvar, namreč da služi Stvarniku in dela za napredek lastne duše; z večjo svobodo uporablja naravne sposobnosti v zavzetem iskanju tega, po čemer toliko hrepeni.

Tretja: Čimbolj je naša duša sama zase in ločena od stvari, tem bolj se usposablja, da se približa svojemu Stvarniku in Gospodu ter ga doseže. Čimbolj se mu lahko približa, tembolj se razpoloži za sprejem milosti in darov njegove božanske in najvišje dobrote.

21

Da človek premaga sam sebe in uredi svoje življenje, ne da bi se odločal po karkšnemkoli neurejenem nagnjenju.

22

PREDPOSTAVKA Da bi tako tisti, ki vodi duhovne vaje, kakor tisti, ki jih dela, bolje pomagala in si koristila, je treba predpostaviti, da mora biti vsak dober kristjan prej pripravljen trditev svojega bližnjega opravičiti, kakor pa obsoditi. In če je ne more opravičiti, naj vpraša, kako jo oni sam razume; in če jo napak, naj ga ljubeznivo opomni; če to ni dovolj, naj poišče vse primerne poti, da jo bo dobro razumel in se rešil.

23

NAČELO IN TEMELJ

Človek je ustvarjen, da slavi in časti Boga, našega Gospoda, in mu služi ter tako reši svojo dušo. Drugo na zemlji pa je ustvarjeno za človeka, da mu pomaga doseči cilj, za katerega je ustvarjen.

Iz tega sledi, naj človek stvari uporablja toliko, kolikor mu pomagajo k njegovemu cilju, in jih toliko opušča, kolikor ga pri tem ovirajo.

Zato je nujno, da postanemo uravnovešeni do vsega ustvarjenega, v vsem, kolikor je to dopuščeno naši svobodni izbiri in ji ni prepovedano; tako, da s svoje strani nimam rajši zdravja kot bolezni, bogastva bolj kot uboštva, časti bolj kot sramote, dolgega življenja bolj kot kratkega in tako v vsem drugem, marveč da želimo in izbiramo samo, kar nas bolj vodi k cilju, ki smo zanj ustvarjeni.

24

POSEBNO IN VSAKDANJE SPRAŠEVANJE IMA TRI ČASE IN DVE SPRAŠEVANJI SAMEGA SEBE

Prvi čas je zjutraj. Takoj ko človek vstane, naj sklene, da se bo posebno skrbno varoval greha ali napake, v kateri se želi popraviti in poboljšati.

25

Drugi čas je po kosilu. Prosi naj Boga, našega Gospoda, kar želi, milosti namreč, da se spomni, kolikokrat je padel v tisti posebni greh ali napako in se potem poboljša. Nato naj se prvič spraša in zahteva od svoje duše račun o tisti določeni in posebni zadevi, v kateri bi se rad popravil in poboljšal. Pregleda naj uro za uro ali čas za časom, začeniši z uro, ko je vstal, pa do ure sedanjega spraševanja ter naredi na prvi črti razpredelnice toliko pik, kolikokrat je storil tisti posebni greh ali napako. Nato naj znova sklene, da se bo poboljšal do naslednjega spraševanja.

26

Tretji čas je po večerji. Opravi naj drugo spraševanje prav tako od ure do ure, začeniši od prvega spraševanja pa do sedanjega; in na drugi črti iste razpredelnice napiše toliko pik, kolikokrat je padel v tisti posebni greh ali napako.

27

Sledijo štirje dostavki, da se človek hitreje znebi tistega posebnega greha ali napake.

PRVI DOSTAVEK: Kolikokrat pade človek v tisti posebni greh ali napako, naj dene roko na prsi in obžaluje svoj padec. To lahko stori tudi vpričo drugih, ne da bi opazili, kaj dela.

28

DRUGI: Ker pomeni prva črta razpredelnice prvo spraševanje in druga črta drugo, naj zvečer pogleda, če je od prve črte do druge, to je, od prvega do drugega spraševanja, opazen kakšen napredek.

29

TRETJI: Primerja naj drugi dan s prvim, se pravi obe spraševanji današnjega dne z obema prejšnjega in pogleda, če je od dne do dne kaj napredoval.

30

ČETRTI: Primerja naj en teden z drugim in pogleda, če se je ta teden bolj popravil kot prejšnji.

31

Pripomniti je treba, da prva velika črka D pomeni nedeljo, druga, z manjšim d, ponedeljek, tretja torek itd.

D
d
d
d
d
d
d
d

32

SPLOŠNO SPRAŠEVANJE VESTI, DA SE ČLOVEK OČISTI IN DOBRO SPOVE

Domnevam, da so v meni tri vrste misli, namreč moje lastne, ki se rojevajo samo iz moje svobodne volje, in dve drugi, ki prihajata od zunaj: ena od dobrega, druga od hudega duha.

O MISLI

33

Na dva načina si lahko pridobim zasluženje glede slabe misli, ki prihaja od zunaj.

Prvi, če mi recimo pride na misel, da bi smrtno grešil, pa se tej misli takoj uprem in jo premagam.

34

Drugi način zasluženja pa je, ko mi pride ista grešna misel in se ji uprem, a se znova in znova vrača in se ji upiram, dokler je ne premagam. Ta način je zaslužnejši od prvega.

35

Mali greh je, ko pride ista misel, da bi smrtno grešil, inji človek prisluhne in se malce pomudi v njej ali se nekoliko preda počutnemu užitku ali če tako misel kakorkoli nemarno odbija.

36

Na dva načina lahko človek smrtno greši. Na prvi, če privoli v grešno misel z namenom, da bi pozneje tudi storil, v kar je privolil, ali da bi storil, če bi mogel.

37

Na drugi način smrtno greši, ko tisti greh tudi stori; in ta način je hujši iz treh razlogov: prvič, ker dlje traja; drugič, zaradi večje silovitosti; tretjič, zaradi večje škode za obe osebi.

O BESEDI

38

Ne prisegaj ne pri Stvarniku ne pri stvareh, razen po resnici, potrebi in s spoštovanjem. Potrebo vidim tedaj, ko se s prisego potrdi ne kakršnakoli resnica, marveč taka, ki ima pomen za korist duše ali telesa ali za časne dobrine. S spoštovanjem razumem, če človek, ko imenuje svojega Stvarnika in Gospoda, misli na dolžno čast ter mu to tudi skazuje.

39

Opomniti je treba na tole: Čeprav se z nepotrebno prisego huje pregrešimo, ko prisegamo pri Stvarniku, kakor pa če prisegamo pri stvari, je vendar prisegati po resnici, potrebi in s spoštovanjem pri stvari teže kakor pri Stvarniku, iz tehle razlogov:

Prvič: Ko hočemo priseči pri kaki stvari, nas ta nemara ne naredi tako pozorne in pazljive, da povemo resnico ali jo z gotovostjo potrdimo, kakor pa tedaj, ko se nameravamo sklicevati na Gospoda in Stvarnika vseh stvari.

Drugič: Če prisegamo pri stvari, ni tako lahko izkazati spoštovanje in čast Stvarniku, kakor če prisegam o pri Bogu in se sklicujemo na samega Stvarnika in Gospoda. Zakaj ko nameravamo omenjati Boga, našega Gospoda, nas to že samo sili na večje spoštovanje in češčenje, kakor če omenjamo le neko stvar. Zato je popolnim ljudem prej dovoljeno prisegati pri kaki stvari kakor nepopolnim. Popolni so namreč zaradi vztrajne kontemplacije in umskega razsvetljenja bolj vajeni gledati, meditirati in kontemplirati Boga, našega

Gospoda, ki je v vseh stvareh s svojim bistvom, svojo navzočnostjo in močjo. Če torej prisegajo pri kaki stvari, so sposobnejši in bolj pripravljeni izkazati čast in spoštovanje svojemu Stvarniku in Gospodu kakor pa nepopolni.

Tretjič: V pogostem priseganju pri stvari se je prej bati malikovanja pri nepopolnih kakor pri popolnih.

40

Ne govori prazne besede, kakršna je tedaj, ko ne koristi ne meni ne drugemu, ali sploh ni bila v ta namen izgovorjena. Ni prazna beseda, če govorimo o koristnih rečeh, ali z namenom, da bi beseda koristila moji ali bližnjega duši, telesu ali časnim dobrinam. Tudi ne, če kdo govori o stvareh, ki ne sodijo v njegov poklic, kot če redovnik govori o vojnah ali trgovskih zadevah; zasluženje imamo v vsem, kar povemo urejeno, grešimo pa, če je namen slab ali če besedičimo po nepotrebnem.

41

Ne opravljaj in ne obrekuj! Če namreč odkrijem smrtni greh, 4 ki ni javen, grešim smrtno; če razodenem mali greh, storim mali greh; in če odkrijem napako bližnjega, odkrijem lastno napako. Če je namen dober, lahko govorimo na dva načina o grehu ali na neki drugega:

1. Če je greh javen, kakor je greh javne grešnice, ali ko gre za sodnijsko obsodbo, ali pa splošno znani zmoti nekoga, ki zastruplja duše, s katerimi občuje.

2. Če razodenemo tajni greh nekemu, da bi pomagal tistemu, ki je v grehu, in ga dvignil; vendar le tedaj, če lahko domnevamo ali z neko verjetnostjo računamo, da mu bo pomagano.

O DEJANJU

42

Vzemimo deset božjih zapovedi in cerkvene zapovedi ter določbe predstojnikov. Karkoli kdo stori zoper te, je greh, po meri njihove pomembnosti. Med določbe predstojnikov sodijo na primer pisma o Križarskih vojnah in drugi odloki o dopuščenjih, recimo o spravi, ki se navadno podeljujejo tistim, ki so se spovedali in prejeli sveto obhajilo. Ni namreč majhen greh, če kdo povzroči odpor zoper taka dobra priporočila in odločbe predstojnikov, ali sam kaj takega stori.

43

METODA SPLOŠNEGA SPRAŠEVANJA VESTI

- PO PETIH TOČKAH:

PRVA TOČKA: Zahvalim se Bogu, našemu Gospodu, za prejete dobrote.

DRUGA TOČKA: Prosim za milost, da bi spoznal svoje grehe in se jih rešil.

TRETJA TOČKA: Zahtevam račun od svoje duše, začeniš z uro, ko sem vstal, pa do sedanjega spraševanja, uro za uro ali čas za časom, najprej o mislih, nato o besedah in potem o dejanjih, v istem redu kot je bilo rečeno pri posebnem spraševanju.

ČETRTA TOČKA: Prosim Boga, našega Gospoda, odpuščanja za svoje napake.

PETA TOČKA: Sklenem, da se bom z njegovo milostjo poboljšal. Očenaš.

44

SPLOŠNA SPOVED IN OBHAJILO

Splošna spoved ima za tistega, ki jo želi opraviti prostovoljno, poleg mnogih drugih koristi zlasti tele tri:

Prva: Kdor se spove vsako leto, sicer ni dolžan opraviti splošne spovedi, a bo vendar imel, če jo opravi, več koristi in zasluženja zaradi večjega sedanjega kesanja nad vsemi grehi in hudobijami vsega svojega življenja.

Druga: V takih duhovnih vajah človek globlje spozna grehe in njihovo hudobijo, kot pa takrat, ko se ne posveča toliko notranjim rečem; zdaj je sposoben večjega spoznanja in kesanja nad svojimi grehi ter ima zato tudi večjo korist in zaslužen je, kakor drugače.

Tretja: Kdor se je torej bolje spovedal in notranje uredil, je tudi bolj sposoben in pripravljen za sprejem najsvetejšega zakramenta. To mu ne pomaga samo, da ne pade v greh, marveč tudi, da raste v milosti.

Takšno splošno spoved je najbolje opraviti neposredno po vajah prvega tedna.

45

PRVA VAJA

JE MEDITACIJA S TREMI DUŠEVNIMI MOČMI

O PRVEM, DRUGEM IN TRETJEM GREHU.

PO PRIPRAVLJALNI MOLITVI IN DVEH UVODNIH VAJAH IMA TRI GLAVNE TOČKE IN POGOVOR.

46

PRIPRAVLJALNA MOLITEV: Prosim Boga, našega Gospoda, za milost, da bi bili vsi moji nameni, dejavnosti in opravila usmerjeni samo v službo in slavo božjega veličastva.

47

Prva uvodna vaja je predstavitev (composici6n) kraja. Tu je treba pripomniti, da bo v kontemplaciji ali meditaciji vidnih stvari, kot v kontemplaciji Kristusa, našega Gospoda, ki je viden, ta predstava v tem, da z očmi domišljije gledamo konkreten kraj, kjer je predmet kontemplacije. Pravim konkreten kraj, kot je na primer tempelj ali gora, kjer je Jezus Kristus ali naša Gospa, kar sem pač izbral za kontemplacijo.

Če gre za nevidne stvari, kakor tu za greh, bo predstava v tem, da z očmi domišljije gledam in motrim, kako je moja duša v tem trohljivem telesu kot v ječi zaprta in ves človek na tej zemlji kot izgnanec med divjimi živalmi. Pravim, ves človek, z dušo in telesom.

48

DRUGA UVODNA VAJA: Prosim Boga, našega Gospoda, kar bi rad in si želim. Prošnja naj se ujema s snovjo: pri kontemplaciji o vstajenju je treba prositi za radosti z radostnim Kristusom; pri kontemplaciji o trpljenju si je treba izprostiti žalost, solze in bolečine s trpečim Kristusom. Zdajle bom prosil, da zardim in se sramujem sam sebe, ko vidim, koliko jih je pogubljenih zaradi enega samega smrtnega greha in kolikokrat sem sam zaslužil, da bi bil zaradi tolikih grehov na veke obsojen.

49

PRIPOMBA: Pri vsaki kontemplaciji ali meditaciji je treba vselej opraviti pripravljalo molitev, ki se ne spreminja, in obe uvodni vaji, ki ju je treba včasih spremeniti, kot zahteva snov.

50

PRVA TOČKA: Spomnim se prvega greha, ki je bil greh angelov, in nato z razumom razmišljam o njem; potem si z voljo želim pomniti vse to in vse razumeti, da bi bolj zardel in se sramoval, ko primerjam tolike svoje grehe z enim samim grehom angelov; in razmišljam: če so oni bili pahnjeni v pekel zaradi enega samega greha, kolikokrat sem jaz prav to zaslužil zaradi tolikih svojih grehov.

Pravim, da se je treba spomniti greha angelov. Bili so namreč ustvarjeni v milosti, a niso hoteli uporabiti svobodne volje, da izkažejo svojemu Stvarniku in Gospodu spoštovanje in pokorščino, marveč so postali ošabni in se iz stanja milosti sprevrgli v hudobnost in bili pahnjeni iz nebes v pekel. In tako bom potem še bolj podrobno z umom premišljeval ter z voljo obujal bolj čustva.

51

DRUGA TOČKA: Prav tako je treba uporabiti vse tri duševne moči pri grehu Adama in Eve. Spomnim se, kako sta zaradi tistega greha delala pokoro in kakšna pokvarjenost je zajela človeški rod, da gre toliko ljudi v pekel.

Pravim, da se je treba spomniti drugega greha, greha naših prastaršev: kako je bil Adam ustvarjen na Damaščanskem polju in postavljen v zemeljski raj, a Eva oblikovana iz njegovega boka; kako sta, dasi jima je bilo prepovedano jesti od drevesa spoznanja, vendar jedla in tako grešila; kako sta bila nato oblečena v suknji iz kož in izgnana iz raja ter brez prvotne pravičnosti, ki sta jo izgubila, živela vse življenje v velikih težavah in hudi pokori. Potem o vsem tem podrobneje prem islim in si pomagam z voljo, kakor povedano.

52

TRETJA TOČKA: Podobno storim pri tretjem, posebnem grehu kateregakoli človeka, ki je zaradi enega samega smrtnega greha prišel v pekel, tako kot mnogo drugih ljudi, čeprav so manj grešili kot jaz.

Pravim, da moramo isto storiti glede tretjega, posebnega greha: spomnim se teže in zlobe greha zoper Stvarnika in Gospoda; z razumom bom premislil, kako je tak človek, ker je grešil in delal zoper neskončno dobroto, lahko po pravici pogubljen na vekomaj. In končal bom z voljo, kakor rečeno.

53

POGOVOR: Predstavim si Kristusa, našega Gospoda, pribitega na križ, ter začnem pogovor z njim: kako to, da je On kot Stvarnik prišel do tega, da postane človek in gre iz večnega življenja v telesno smrt ter tako umre za moje grehe. Potem se ozrem nase: kaj sem storil za Kristusa, kaj delam za Kristusa in kaj naj bi storil. In ko ga bom gledal takega in tako pribitega na križ, mu bom povedal, kar mi bo srce narekovalo.

54

Pogovarjal se bom, kakor se prijatelj pogovarja s prijateljem ali služabnik s svojim gospodarjem. Včasih prosim kakšno milost, drugič se obtožim kake napake ali zaupa svoje zadeve in prosim za nasvet. Potem končam z očenašem.

55

DRUGA VAJA

JE MEDITACIJA O GREHIH. PO PRIPRAVLJALNI MOLITVI STA DVE UVODNI VAJI, PET TOČK IN POGOVOR

Pripravljalna molitev je ista.

PRVA UVODNA VAJA: ista predstava.

DRUGA UVODNA VAJA: prošnja za to, kar bi rad. Tokrat prosim za vedno večjo in silno žalost in solze nad svojimi grehi.

56

PRVA TOČKA: Spreved grehov. Spomnim se namreč vseh grehov svojega življenja ter ga pregledam od leta do leta ali od razdobja do razdobja. pri tem mi lahko pomaga troje:

1. da zrem kraj in hišo, kjer sem stanoval;
2. premislim svoje stike z ljudmi;
3. službo, ki sem jo opravljal.

57

DRUGA TOČKA: Tehtal bom grehe, motreč grdobijo in hudobijo, ki jo ima vsak smrtni greh v sebi, če bi tudi ne bil prepovedan.

58

TRETJA TOČKA: Gledal bom, kdo sem jaz, in s primerjanjem bom postajal vse manjši:

1. kako sem majhen v primerjavi z vsemi ljudmi;
2. kaj so ljudje v primerjavi z vsemi angeli in svetniki v nebesih;
3. gledal bom, kaj je vse stvarstvo v primerjavi z Bogom; kaj sem šele jaz sam?
4. gledal bom vso svojo telesno trohljivost in grdost;
5. gledal bom sam sebe kot nekakšno gnojno rano in tvor, od koder je priteklo toliko grehov in toliko hudobij in tako ogaben strup.

59

ČETRTA TOČKA: Premišljeval bom, kdo je Bog, zoper katerega sem grešil; njegove lastnosti bom primeljal z nasprotnimi lastnostmi v sebi: njegovo modrost z mojo nevednostjo, njegovo vsemogočnost z mojo nebogljenostjo, njegovo pravičnost z mojo krivičnostjo, njegovo dobroto z mojo hudobijo.

60

PETA TOČKA: Obšel bom vse stvari in začuden vzklikal v vedno večji ganjenosti, kako to, da so me pustile živeti in me ohranjevale pri življenju: kako da so me prenašali angeli, ki so meč božje pravice, me varovali in molili zame; kako so svetniki prišli do tega, da so zame posredovali in prosili pri Bogu; nebo, sonce, mesec, zvezde in prvine, sadeži, ptice, ribe in vse živali, in zemlja, kako da se ni odprla, da bi me požrla in ustvarila novega pekla, v katerem bi se pokoril vekomaj.

61

Pogovor: Sklenem s pogovorom o usmiljenju; pogovarjam se z Bogom, našim Gospodom; zahvalim se mu, da mi je do te ure daroval življenje; za naprej pa se sklenem poboljšati z njegovo milostjo.

62

TRETJA VAJA

JE PONOVIŠ PRVE IN DRUGE VAJE S TREMI POGOVORI

Po pripravljalni molitvi in obeh uvodnih vajah ponovim prvo in drugo vajo. pri tem moram paziti in se ustavljati pri tistih točkah, v katerih sem občutil večjo tolažbo ali potrto ali večje duhovno dogajanje. Potem opravim trojni pogovor takole:

63

Prvi pogovor je z našo Gospo, da mi izprosi pri svojem Sinu in Gospodu trojno milost:

1. da občutim notranje spoznanje svojih grehov in gnus do njih; 2. da občutim neurejenost svojih dejanj, da mi to postane zoprno in se poboljšam ter uredim;
3. prosil bom za spoznanje sveta, da z gnusom odstranim iz sebe posvetne in nečimrne reči. Nato zmolim zdravamarijo. Drugi pogovor je s Sinom, da mi to trojno milost izprosi pri Očetu. Nato izmolim Duša Kristusova.

Tretji pogovor je z Očetom, da mi sam večni Gospod to podeli. Nato očenaš.

64

ČETRTA VAJA

JE POVZETEK PREJŠNJE, TRETJE VAJE

Povzetek, pravim. Razum naj bi zbrano in vztrajno pretresal in se spominjal stvari, o katerih je kontempliral v prejšnjih vajah. Nato opravim isti trojni pogovor.

65

PETA VAJA

JE MEDITACIJA O PEKLU

Po pripravljalni molitvi in obeh uvodnih vajah je pet točk in pogovor.

Pripravljalna molitev je navadna.

Prva uvodna vaja je predstavitev kraja. Tu bom z očmi domišljije gledal dolžino, širino in globino pekla.

Druga uvodna vaja pa je prošnja za to, kar bi rad: prosim, da bi globoko občutil kazen, ki jo trpe pogubljeni; in če bi kdaj zaradi svojih napak pozabil na ljubezen večnega Gospoda, naj bi mi vsaj strah pred kaznijo pomagal, da ne padem v greh.

66

Prva točka: Z očmi domišljije bom gledal velikanske ognjene plamene in duše kot v gorečih telesih.

67

Druga točka: Z ušesi bom poslušal jok, tuljenje, vpitje, kletve proti Kristusu, našemu Gospodu, in vsem njegovim svetim.

68

Tretja točka: Z vonjem bom duhal dim, žveplo, nesnago in gnilobo.

69

Četrta točka: Z okusom bom okušal grenke reči, kot so solze, žalost, in črva vesti.

70

Peta točka: S tipom bom občutil, kako ti plameni ližejo duše in jih žgo.

71

Pogovor: V enem samem pogovoru s Kristusom, našim Gospodom, se spomnim duš, ki so v peklu: nekatere, ker niso verovale v njegov prihod, druge, ki so sicer verovale, a niso živele po njegovih zapovedih. Razdelim jih v tri vrste: prva je pred Gospodovim prihodom, druga za časa njegovega življenja, tretja po njegovem življenju na tem svetu. Obenem se mu zahvalim, da mi ni vzel življenja ter me ni pustil priti v nobeno izmed treh vrst. In tudi, da je bil do te ure zmeraj tako blag in usmiljen z menoj. Zaključim z očenašem.

72

Opomba: Prva vaja naj se opravi opolnoči; druga takoj zjutraj po vstajanju; tretja pred mašo ali po njej, vsekakor pred obedom; četrta ob času večeric; peta uro pred večerjo. Ta razporeditev ur naj velja več ali manj vse štiri tedne, oziraje se na starost, razpoloženje in zmožnosti posameznika, ki dela vaje, da jih opravi pet ali tudi manj.

73

Prvi dostavek Ko ležem v posteljo in se mi že dremlje, pomislim v času ene zdravamarije, ob kateri uri bom vstal in čemu, ter povzamem vajo, ki jo bom opravil.

74

Drugi Ko se zbudim, se ne bom prepustil tem ali onim mislim, temveč bom pozornost takoj obrnil na to, kar bom kontempliral v prvi vaji...

75

Tretji Korak ali dva pred krajem, kjer bom opravljal kontemplacijo ali meditacijo, obstojim za čas enega očenaša ter povzdignem svojega duha in pomislim, kako me Bog, naš Gospod, gleda itd. ter napravim kretnjo spoštovanja ali ponižnosti.

76

Četrta Kontemplacijo začnem včasih kleče, včasih leže na tleh, včasih vznak z obrazom navzgor, včasih sede, včasih stoje, z namenom, da iščem vedno to, kar bi rad. Pri tem je treba paziti na dvoje:

Prvič: če najdem to, kar bi rad, kleče, ostanem v tej držji; prav tako, če najdem leže itd.

Drugič: v točki, v kateri najdem, kar bi rad, se bom mirno zadržal, brez skrbi, da bi šel dalje, dokler se ne zadovoljim.

77

Peti Po končani vaji v četrto ure pregledam, sede ali sprehajajoč se, kako je potekala kontemplacija ali meditacija; če slabo, poiščem, kaj je temu vzrok, in če ga najdem, bom obžaloval in se s tem razpoložil za popoljšanje. Če je šlo dobro, se zahvalim Bogu, našemu Gospodu, in drugič bom prav tako naredil.

78

Peti: Po končani vaji v četrto ure pregledam, sede ali sprehajajoč se, kako je potekala kontemplacija ali meditacija; če slabo, poiščem, kaj je temu vzrok, in če ga najdem, bom obžaloval in se s tem razpoložil za popoljšanje. Če je šlo dobro, se zahvalim Bogu, našemu Gospodu, in drugič bom prav tako naredil.

79

Šesti: Nočem misliti na prijetne in vesele reči, na primer na nebeško slavo, vstajenje itd. Zakaj če bi rad občutil muko, bolečino in solze zaradi svojih grehov, je vsaka misel na radost in veselje ovira. Da bi se bolje kesal in občutil bolečino, se bom raje spominjal smrti in obsodbe.

Sedmi: V ta namen se odrečem vsaki svetlobi, zastrem okna in zaprem vrata, ko sem v sobi, razem ko molim brevir, berem in jem.

80

Osmi: Ne bom se smejal, niti rekel kaj takega, kar bi izzvalo smeh.

81

Deveti: Obvladoval bom pogled, razen ko bom koga sprejemal ali se od njega poslavljaj, ko sem z njim govoril.

82

Deseti: Ta dostavek je o pokori, ki jo delimo na notranjo in zunanjo. Notranja je v bolečini zaradi naših grehov, povezana s trdnim sklepom, da ne bi storili ne teh ne drugih. Zunanja pokora, ki je sad prejšnje, je v kaznovanju telesa za storjene grehe in jo opravljamo v glavnem na tri načine:

83

PRVI NAČIN: Glede hrane. Kadar se namreč odpovemo temu, kar je odveč, ni pokora, marveč zmernost. Pokora je, ko se odrečemo temu, kar je potrebno; in

kolikor več in bolj, tem večja in boljša je pokora, le da ne škoduje naravi in znatno ne oslabimo.

84

DRUGI: Glede spanja. Ni še pokora, če se odrečemo prijetnemu ali mehkužnemu; pač pa, če si odtrgamo od potrebnega spanja, in kolikor več, toliko bolje, le da ne škoduje naravi in resno ne oslabimo, niti znatno ne skrajšujemo potrebnega spanja, razen če ima kdo grdo navado, da spi predolgo, in tako pride do zlate sredine.

85

TRETJI: Glede mučenja telesa, ko mu zadamo čutno bolečino tako, da nosimo raševino (cilicij), vrvi ali železne pasove na telesu, da se bičamo ali si zadajamo rane in se trpinčimo na druge načine.

86

OPOMBA: Zdi se, da je pripravnejša in varnejša tista pokora, ko človek občuti v mesu bolečino, ki ne prodira v kosti, tako da človeka boli, a ga ne oslabi. Zato se zdi primernejše, da se človek biča s tankimi vrvmi, ki zadajajo bolečino na površini, kakor pa kak drug način, ki bi povzročal na znotraj resno oslabelost.

87

Prva opomba: Zunanjo pokoro opravljamo v glavnem v tri namene: prvi: v zadoščenje za storjene grehe; drugi: za premagovanje samega sebe, da se počutnost podredi pameti in da se to, kar je nižjega, bolj podredi višjemu; tretji: da si človek izprosi in prejme kako milost ali kak dar, ki bi ga rad in si ga želi, na primer da človek želi doseči notranje kesanje nad svojimi grehi ali točiti solze zaradi njih ali zaradi bridkosti in bolečin, ki jih je Kristus, naš Gospod, preстал v svojem trpljenju, ali za rešitev kakega dvoma, ki ga človek ima.

88

Druga: Prvi in drugi dostavek je treba opraviti pri vaji opolnoči in zjutraj, ne pa pri vajah ob drugem času; tretjega pa nikdar ne opravljamo v cerkvi v pričlo drugih, temveč le na samem, ko smo doma itd.

89

Tretja: Kadar tisti, ki dela duhovne vaje, ne najde, kar bi rad, na primer solze, tolažbe itd., mu velikokrat koristi, če kaj spremeni glede hrane, spanja in drugih načinov pokore; tako dva ali tri dni delamo pokoro, in spet dva ali tri dni ne; zakaj za nekatere je primerneje, da delajo več pokore, za druge manj. In tudi zato, ker pogostoma opuščamo pokoro zaradi počutne ljubezni ali zaradi zmotnega mnenja, češ da je človek ne bo zmogel, ne da bi preveč oslabil. Včasih pa je nasprotno delamo preveč, misleč da jo telo lahko prenese. Ker pa Bog, naš Gospod, neizmerno bolje pozna našo naravo, pogostoma da v takih spremembah vsakemu posebej čutiti, kaj je zanj primerno.

90

Četrta: Posebno spraševanje naj opravljamo za to, da odpravljamo napake in nemarnosti pri vajah in dostavkih. Prav tako v drugem, tretjem in četrtem tednu.

DRUGI TEDEN

91

POZIV ZEMELJSKEGA KRALJA NAM POMAGA PRI KONTEMPLACIJI O ŽIVLJENJU VEČNEGA KRALJA.

Pripravljalna molitev: kot po navadi.

Prva uvodna vaja: določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal z očmi domišljije shodnice, mesta in vasi, po katerih je Kristus, naš Gospod, oznanjal. Druga uvodna vaja: prošnja za milost, ki jo želim. Tu bom prosil našega Gospoda za milost, da ne bi bil gluha na njegov klic, temveč hiter in prizadeven, da izpolnim njegovo najsvetejšo voljo.

92

Prva točka: Predstavim si človeškega kralja, ki gaje izbral sam Bog, naš Gospod, in ga spoštujejo in ubogajo vsi knezi in vsi kristjani.

93

Druga točka: Pozoren bom, kako ta kralj vsem svojim govori: Moja volja je, da osvojim vso zemjo nevernikov; če kdo hoče torej iti z menoj, bo moral biti zadovoljen s hrano, ki jo bom imel jaz, prav tako s pijačo, obleko itd., da bo potem tako deležen z menoj zmage, kakor je bil deležen z menoj naporov.

94

Tretja točka: Premislím, kaj bi morali odgovoriti dobri podložniki tako velikodušnemu in človeškemu kralju; in če kdo ne bi sprejel zahteve takega kralja, bi zaslužil, da ga sramoti ves svet in ga ima za slabega viteza.

95

Drugi del te vaje paje v tem, da prenesem omenjeni primer zemeljskega kralja na Kristusa, našega Gospoda, po navedenih treh točkah:

Prva točka: Kar se tiče prve točke, lahko rečemo: če smo že pozorni na takšen klic zemeljskega kralja njegovim podložnikom, koliko večjo pozornost zasluži, ko gledamo Kristusa, našega Gospoda, večnega Kralja, in pred njim vesoljni svet, kako vse in vsakogar posebej kliče in pravi: Moja volja je, da osvojim ves svet in vse sovražnike in grem tako v slavo svojega Očeta. Kdor hoče torej priti z menoj, naj se trudi z menoj, da bo potem, ko bo hodil za menoj v naporn, tako hodil za menoj v slavi.

96

Druga točka: Premislím, da se bo vsakdo, ki ima zdrav čut in pamet, z vso svojo osebnostjo ponudil za napor.

97

Tretja točka: Tisti, ki bi si radi še bolj prizadevali in izkazali v katerikoli službi svojega večnega Kralja in vesoljnega Vladarja, se pa ne bodo samo osebno ponudili za napore, temveč bodo delali tudi zoper svojo lastno počutnost in zoper svojo meseno in posvetno ljubezen in mu tako ponudili darove višje cene in večje veljave z besedami:

98

"Večni Gospodar vseh stvari, s tvojo milostjo in pomočjo se ti ponudim vpriči tvoje neizmerne dobrote in pred očmi tvoje slavne Matere in vseh svetnikov in svetnic nebeškega dvora, hočem in želim, in to je moja svobodna odločitev, sarno če je v večjo tvojo službo in slavo, da bi te posnemal v prenašanju vseh krivic in vsakega sramotenja ter vsakega uboštva, tako stvarnega kot duhovnega, če me bo le hotelo tvoje sveto veličastvo izbrati in sprejeti za takšno življenje in takšen poklic."

99

Prva opomba: To vajo naj opravimo dvakrat na dan, namreč, zjutraj, ko vstanemo, in eno uro pred kosilom in večerjo.

100

Druga opomba: Za drugi teden in prav tako za naslednja dva bo zelo koristno včasih kaj brati iz knjige Hoja za Kristusom ali iz evangelijev in življenja svetnikov.

101

PRVI DAN

PRVA KONTEMPLACIJA: O UČLOVEČENJU

vsebuje pripravljalo molitev, tri uvodne vaje, tri točke in pogovor.
Pripravljala molitev: navadna.

102

Prva uvodna vaja: Spomnim se dogodka, o katerem bom kontempliral; in sicer tu, kako so tri božje osebe zrle na ves zemeljski krog, poln ljudi; in kako se Presveta Trojica, ko vidi, da gredo vsi v pekel, od vekomaj odloči, naj druga oseba postane človek, da reši človeški rod; in tako, ko je prišla polnost časov, je Bog poslal svetega angela Gabrijela k naši Gospe.

103

Druga uvodna vaja: Določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal veliki in širni svet, kjer prebivajo tolika in tako različna ljudstva; potem še posebej hišo in sobico naše Gospe v mestu Nazaretu v Galilejski pokrajini.

104

Tretja uvodna vaja: Prosim, kar bi rad. Tu bom prosil za . notranje spoznanje Gospoda, ki se je zame učlovečil, da bi ga bolj ljubil in hodil za njim.

105

OPOMBA: Potrebno je opozoriti, da je v tem in v naslednjih] tednih ista pripravljala molitev, kot je navedena na začetku, ki je ne spreminjamo, in iste tri uvodne vaje, ki jih pa oblikujemo, kakor zahteva snov.

106

Prva točka: Gledam osebe, ene in druge:

1. Najprej tiste na zemlji, tako različne po obleki in vedenju; bele, črne, ene v miru, druge v vojni, ene, ki jokajo, druge, ki se smejejo, zdrave in bolne, te, ki se rojevajo in druge, ki umirajo itd.

2. Potem gledam in zrem tri božje osebe, kako na kraljevskem prestolu ali sedežu božjega veličastva zro na ves širni zemeljski krog in na vsa ljudstva v toliki slepoti, in kako ti ljudje umirajo in gredo v pekel.

3. Nato gledam našo Gospo in angela, ki jo pozdravlja, in premislim ta prizor ter si ga obrnem v prid.

107

Druga točka: Poslušam, kaj govorijo ljudje na zemlji, kako se namreč pogovarjajo med seboj, kako prisegajo in se preklinjajo itd. Prav tako, kaj govorijo tri božje osebe, namreč: Odrešimo človeški rod itd. In potem, kaj se pogovarjata angel in naša Gospa. Končno premislim njihove besede in si vse obrnem v prid.

108

Tretja točka: Nato bom opazoval, kaj delajo ljudje na zemlji, in sicer, kako si zadaja jo rane, se ubijajo, gredo v pekel itd.; prav tako kaj delajo tri božje osebe, ki uresničujejo najsvetejše učlovečenje itd.; pa tudi, kaj dela angel izvršujoč svoje poslanstvo, in naša Gospa, ki se ponižuje in zahvaljuje božjemu. veličastvu. In potem vse to premislim in si obrnem v prid.

109

POGOVOR: Na koncu opravim pogovor. Premislim, kaj moram reči trem božjim osebam ali večni učlovečeni Besedi ali Materi in naši Gospe. Prositi je treba za tisto, kar v sebi čutim, da bi bolj hodil za našim Gospodom, pravkar učlovečenim, in ga posnema. In izmolim očenaš.

110

DRUGA KONTEMPLACIJA: ROJSTVO

Pripravljalna molitev: navadna.

111

Prva uvodna vaja je dogodek; tu, kako so šli iz Nazareta naša Gospa, skoraj devet mesecev noseča, kot lahko pobožno mislimo, sedeč na oslici, z Jožefom in deklo, ki je vodila vola, v Betlehem, plačat davek, ki ga je cesar naložil vsem tistim deželam (264).

112

Druga uvodna vaja: Določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal z očmi domišljije pot iz Nazareta do Betlehema in motril njeno dolžino, širino, ali je ta pot ravna ali vodi po dolinah ali čez griče. Prav tako bom motril kraj in votlino rojstva, kako je bila velika ali majhna, nizka ali visoka in kako urejena.

113

Tretja uvodna vaja: je ista in v isti obliki kot v prejšnji kontemplaciji.

114

Prva točka: Gledal bom osebe, namreč našo Gospo, Jožefa, deklo in dete Jezusa, potem ko je bil rojen. Naredim se za ubožnega in nevrednega hlapčiča, jih gledam in zrem in jim strežem v njihovih potrebah, kakor da sem tam navzoč, z vso postrežljivostjo in spoštljivostjo. Potem se obrnem vase, da si to obrnem v korist.

115

Druga točka: Poslušal bom, pazil in kontempliral, kaj : govore. Potem bom pomislil nase, da bi imel iz tega kako korist.

116

Tretja točka: Gledal bom in motril, kaj delajo, kako na primer potujejo in se trudijo, da s bo Gospod rodil v največjem uboštvu in bo po tolikih naporih, lakoti in žeji, vročini in mrazu, krivicah-in sramotenjih končno umrl na križu; in vse to zame. Potem se zamislim in si to obrnem v duhovno korist.

117

POGOVOR: Končal bom s pogovorom kakor v prejšnji kontemplaciji in izmolil očenaš.

118

TRETJA KONTEMLACIJA

bo ponovitev prve in druge vaje.

Po pripravljalni molitvi in treh uvodnih vajah ponovim prvo in drugo vajo. Pri tem moram paziti na nekatere poglobitnejše dele, v katerih sem občutil kako spoznanje, tolažbo ali potrnost. Prav tako opravim na koncu pogovor in izmolim očenaš.

119

Pripomba: pri tej ponovitvi in vseh naslednjih naj se pri obravnavanju ohrani isti red, ki smo ga imeli v ponovitvah prvega tedna. Menjamo snov, a oblika ostane.

120

ČETRТА KONTEMPLACIJA

je ponovitev prve in druge na isti način, kakor smo jo opravili v zgoraj navedeni ponovitvi.

121

PETA KONTEMPLACIJA

bo z uporabo petih čutov pri prvi in drugi kontemplaciji. Po pripravljani molitvi in treh uvodnih vajah bo koristno uporabljati pet čutov domišljije za prvo in drugo kontemplacijo takole:

122

Prva točka: V meditaciji in kontemplaciji z očmi domišljije gledam osebe v njihovih posebnih okoliščinah in si to zrenje obrnem v prid.

123

Druga točka: S sluhom sprejemam, kar govorijo ali bi utegnile govoriti. Pomislim nase in iz tega potegnem kako korist zase.

124

Tretja točka: Vonjam in okušam s čuti vonja in okusa I neizmerno ljubkost in nežnost božanstva, duše in njenih vrlin in vsega, kar je v zvezi z osebo, ki jo kontempliram. In pomislim nase ter si to obrnem v svojo korist

125

Četrta točka: S tipom se dotaknem, na primer objemam in poljubljam kraje, kamor te osebe stopajo, in mesta, kamor sedajo; vedno si prizadevam, da si to obrnem v prid.

126

POGOVOR: Vajo je treba končati s pogovorom, kakor v prvi in drugi kontemplaciji, in z očenašem.

127

Prva opomba: Ves ta teden in naslednja dva je treba paziti, da bom bral samo skrivnost iz kontemplacije, ki jo bom takoj zdaj neposredno opravil; tako da zdaj ne prebiram nobene skrivnosti, ki je ta dan ali to uro ne bom premišljeval, da premišljevanje ene skrivnosti ne moti premišljevanja druge.

128

Druga opomba: Prvo vajo o učlovečenju opravim opolnoči, drugo zjutraj, tretjo okoli maše, četrto ob večernicah in peto pred večerjo. V vsaki teh pet vaj je treba vztrajati eno uro. Istega reda se je treba držati v vseh naslednjih vajah.

129

Tretja opomba: Treba je paziti na tole: če je tisti, ki dela duhovne vaje, že starejši in slaboten, ali če je, čeprav je sicer pri močeh, v prvem tednu nekoliko oslabel, je bolje, da v drugem tednu vsaj nekajkrat ne vstane opolnoči, temveč naj opravi prvo kontemplacijo zgodaj zjutraj in drugo pred mašo in tretjo pred kosilom; in eno ponovitev vseh treh ob večernicah in nato z uporabo čutov pred večerjo.

130

Četrta opomba: Drugi teden je treba med vsemi dostavki, ki so navedeni v prvem tednu, spremeniti drugega, šestega, sedmega in deloma desetega.

Drugi dostavek. Takoj ko se zbudim, se zavem kontemplacije, ki jo bom opravil, z željo, da bi bolj spoznal učlovečeno večno Besedo, ji bolj služil in hodil za njo.

Šesti dostavek: Pogosto se bom spominjal življenja in skrivnosti Kristusa, našega Gospoda, od njegovega učlovečenja pa do časa ali skrivnosti, o kateri bom zdaj kontempliral.

Sedmi dostavek: Kdor dela vaje, naj skrbi, da bo imel toliko teme ali svetlobe in si urejal udobno ali neudobno toploto, kolikor bo čutil, da mu lahko koristi ali pomaga najti, kar želi. Deseti dostavek: Kdor dela vaje, naj se prilagodi skrivnostim, ki jih kontemplira; kajti nekatere zahtevajo pokoro, druge ne. Tako naj z veliko skrbnostjo pazimo na vseh deset dostavkov.

131

Peta opomba: pri vseh vajah, razen teh opolnoči in zjutraj, je treba storiti kaj podobnega, kot priporoča drugi dostavek, recimo takole: takoj ko se spomnim, da je prišel čas za predpisano vajo, in preden jo začnem, pomislim, kam grem

in pred koga; na kratko povzamem to vajo, opravim tretji dostavek ter začnem z vajo.

132

DRUGI DAN

vzamem za prvo in drugo kontemplacijo darovanje v templju (268) in beg ter pregnanstvo v Egipt (269). Obe kontemplaciji dvakrat ponovim, dodam vajo z uporabo čutov tako kot prejšnji dan.

133

OPOMBA: Včasih koristi, da tisti, ki dela vaje, pa čeprav je svež in dobro razpoložen, kaj spremeni od tega drugega dne do vključno četrtega, da bolj najde, kar želi; da vzame samo eno kontemplacijo zgodaj zjutraj, drugo okoli maše, ju ponovi ob večernicah in z uporabo čutov pred večerjo.

134

TRETJI DAN

Kako je bil deček Jezus pokoren svojim staršem v Nazaretu (271), in kako so ga našli v templju (272). Nato opravim obe ponovitvi in uporabo petih čutov.

135

UVOD V PREMIŠLJEVANJE O ŽIVLJENJSKIH STANOVH

Premišljevali smo že zgled, ki nam ga je dal Kristus, naš Gospod, za prvi način življenja, kije v izpolnjevanju zapovedi, ko je bil pokoren svojim staršem. Prav tako njegov zgled na drugi način, ki je življenje v evangelijski polnosti, ko je zapustil svojega krušnega očeta in svojo naravno mater in ostal v templju, da se ves posveti službi svojega večnega Očeta. Zdaj začnemo ob kontemplaciji njegovega življenja preiskovati in prositi, v katerem življenjskem načinu ali stanu nas želi uporabiti božje veličastvo.

Kot nekakšen uvod bomo zato v prvi vaji gledali namero Kristusa, našega Gospoda, in nasprotno namero sovražnika človeške narave, pa tudi kako se moramo urediti, da pridemo do popolnosti v kakršnem koli stanu ali življenjskem načinu, ki nam ga bo Bog, naš Gospod, dal na izbiro.

136

ČETRTI DAN MEDITACIJA O DVEH ZASTAVAH

Prva je Kristusova, ki je naš vrhovni voditelj in Gospod, druga je Luciferjeva, ki je smrtni sovražnik naše človeške narave. Pripravljalna molitev: navadna.

137

Prva uvodna vaja: je dogodek, kako Kristus kliče in želi vse pod svojo zastavo, a Lucifer nasprotno pod svojo.

138

Druga uvodna vaja: določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal veliko ravnino v okolici Jeruzalema, kjer je Kristus, naš Gospod, vrhovni voditelj dobrih ljudi; in drugo ravnino v babilonski pokrajini, kjer je Lucifer, poglavar sovražnikov.

139

Tretja uvodna vaja: Prosil bom, kar bi rad. Tu bom prosil, da bi spoznal prevare hudobnega poglavarja, in pomoč, da se jih bom obvaroval; in za spoznanje pravega življenja, ki garazodeva najvišji in pravi voditelj; in za milost, da ga bom posnemal.

140

Prva točka: Predstavim si, kako sedi poglavar vseh sovražnikov sredi velike ravnine v Babilonu kot na nekakšnem velikem prestolu v ognju in dimu, kot strašna in grozna postava.

141

DRUGA TOČKA: Premislim, kako kliče neštete hude duhove in kako jih pošilja po vsem svetu, ene v to mesto in druge v drugo, ne da bi spregledal kakšno deželo, kraj, stan, razmere ali posameznega človeka.

142

TRETJA TOČKA: Pretehtam govor, ki ga ima, in kako jih spodbuja, naj nastavljajo ljudem mreže in verige. Najprej naj jih zapeljujejo s poželenjem po bogastvu, kakor je to njegova navada pri večini, tako bodo zapadli v prazne posvetne časti, nato v velik napuh. Tako je prva stopnja bogastvo, druga čast, tretja napuh in po teh treh stopnjah Lucifer zavaja v vse druge pregrehe.

143

Z druge strani pa si podobno predstavim najvišjega in resničnega voditelja, ki je Kristus, naš Gospod.

144

PRVA TOČKA: Gledal bom, kako se je Kristus, naš Gospod, postavil sredi velike ravnine v okolici Jeruzalema na skromno mesto; kako je čudovit in ljubezniv.

145

DRUGA TOČKA: Premišljudem, kako Gospodar vesolja izbira to like osebe, apostole, učence itd. ter jih pošilja po vsem svetu oznanjat svoj sveti nauk vsem poklicem in slojem.

146

TRETJA TOČKA: Tehtam govor, ki ga ima Kristus, naš Gospod, vsem svojim služabnikom in prijateljem, kijih pošilja na tako pot. Priporoča jim, naj si prizadevajo pomagati vsem in jih vabiti najprej k popolnemu duhovnemu uboštvu in - če bi bilo njegovemu božjemu veličastvu po volji ter bi jih hotelo za to izbrati - tudi k dejanskemu uboštvu; nadalje, da si želijo sramote in prezira, zakaj iz teh dveh izvira ponižnost.

Tako imamo tri stopnje: prva je uboštvo zoper bogastvo, druga je sramota ali prezir zoper posvetno čast, tretja je ponižnost zoper napuh. Po teh treh stopnjah naj jih uvedejo v vse druge kreposti.

147

POGOVOR z našo Gospo, naj mi izprosi od svojega Sina in Gospoda milost, da me sprejme pod svojo zastavo: najprej v popolnem duhovnem uboštvu in če bo njegovemu božjemu veličastvu všeč in me bo hotelo izbrati in sprejeti, tudi v dejanskem uboštvu; potem v prenašanju sramote in krivic, da ga bom v tem bolj posnemal, če jih bom le lahko prenašal brez greha kogarkoli in da ne bi bilo zoper voljo božjega veličastva. Nato izmolim zdravamarijo.

DRUGI POGOVOR: Prosim Sina, naj mi to doseže pri Očetu. Izmolim Duša Kristusova.

TRETJI POGOVOR: Prosim Očeta, naj mi to podeli. Nato izmolim očenaš.

148

PRIPOMBA: Ta vaja naj se opravi opolnoči in potem zopet zgodaj zjutraj. Dvakrat naj se ponovi: okoli maše in ob večernicah. Vsakokrat se konča s tremi pogovori: z našo Gospo, s Sinom in z Očetom. Naslednja vaja o vrstah ljudi se opravi uro predvečerjo.

149

MEDITACIJA O TREH VRSTAH LJUDI

ki jo bomo opravili še isti, četrti dan, da bi se oklenili tistega, kar je boljše. Pripravljalna molitev kot navadno.

150

PRVA UVODNA VAJA: je zgodba o treh vrstah ljudi. V saka izmed teh vrst si je pridobila deset tisoč zlatnikov, toda ne povsem, kot bi bilo treba, iz ljubezni do Boga. V si ti bi se radi rešili in v miru našli Boga, našega Gospoda, ko bi se znebili bremena in ovire, kijo čutijo v navezanosti do pridobljene stvari.

151

DRUGA UVODNA VAJA: Določitev in predstavitev kraja. Tu bom zrl sebe, kako stojim pred Bogom, našim Gospodom, in vsemi njegovimi svetimi, da si zaželim in spoznam, kar je bolj vseč njegovi božji dobroti.

152

TRETJA UVODNA VAJA: Prosil bom, kar bi rad. Tu naj bi prosil milost, da izberem, kar je bolj v čast božjega veličastva in zveličanje moje duše.

153

PRVA VRSTA LJUDI bi se rada znebila odvisnosti, ki jo ima do pridobljene stvari, da bi v miru našla Boga, našega Gospoda, in se lahko rešila; toda ne uporabi sredstev vse do smrti.

154

Druga VRSTA bi se rada znebila odvisnosti, toda znebiti se je hoče tako, da pridobljeno stvar zadrži, tako da bi Bog prišel tja, kakor sama želi; in se ne odloči pustiti stvari, da bi šla k Bogu, pa čeprav bi bil zanjo ta stan boljši.

155

TRETJA VRSTA se želi znebiti odvisnosti, a tako, da nima ne želje zadržati pridobljeno stvar ali je ne zadržati, temveč si želi le hoteti jo ali ne hoteti, kakor ji bo pač Bog dal hoteti in kar se bo njej sami zdelo bolje za službo in slavo božjega veličastva. Med tem pa želi ravnati kot tisti, ki je v srcu vse zapustil; prizadeva si, da si ne bi želela ne te ne druge stvari razen če bi jo k temu nagnila edino služba Boga, našega Gospoda: tako da jo nagiba samo

želja, kako bi lahko Bogu, našemu Gospodu, bolje služila, če to stvar vzame ali jo pusti.

156

TROJNI POGOVOR: Opravim iste tri pogovore, kakor sem jih opravil v prejšnji meditaciji o dveh zastavah.

157

OPOMBA: Kadar čutimo nagnjenje ali odpor do dejanskega uboštva, ko nismo uravnovešeni med uboštvi in bogastvom, zelo pomaga, da izgine tako neurejeno nagnjenje, če v pogovorih človek prosi, da ga Gospod izvoli za dejansko uboštvo, pa čeprav je to proti počutni naravi; in da to želi, hoče in prosi, če je le v službo in slavo njegove božje dobrote.

158

PETI DAN

kontemplacija o poti Kristusa, našega Gospoda, iz Nazareta k reki Jordan in kako je bil krščen (273).

159

PRVA OPOMBA: Ta kontemplacija naj se opravi opolnoči in zjutraj. Ponovi naj se dvakrat: okoli maše in večeric; a pred večerjo uporabimo vajo petih čutov. Pred vsako teh petih vaj opravimo navadno pripravljalno molitev in tri uvodne vaje, kot je bilo vse to pojasnjeno v kontemplaciji o učlovečenju in rojstvu, ter zaključimo s trojnim pogovorom iz vaje o treh vrstah ljudi ali kot je v opombi po tej vaji.

160

DRUGA OPOMBA: Posebno spraševanje po obedu in večerji naj opravimo o napakah in nemamostih pri vajah in dostavkih tega dne, in tako tudi prihodnje dni.

161

ŠESTI DAN: Kontemplacija, kako je Kristus, naš Gospod, šel od reke Jordan v puščavo in bil v njej. pri tem je treba upoštevati isti način kot peti dan.

SEDMI DAN: Kako so šli sv. Andrej in drugi za Kristusom, našim Gospodom (275).

OSMI DAN: Govor na gori o osmerih blagih (278). DEVETI DAN: Kako se je Kristus, naš Gospod, prikazal svojim učencem na morskih valovih (280). DESETI DAN: Kako je Gospod pridigal v templju (288). ENAJSTI DAN: Obuditev Lazarja od mrtvih (285). DVANAJSTI DAN: Cvetna nedelja (287).

162

PRVA OPOMBA: Kontemplacije drugega tedna lahko podaljšamo ali skrajšamo z ozirom na to, koliko časa želi kdo uporabiti ali kako kdo napreduje. Če ga želi podaljšati, bo vzel skrivnosti o obiskovanju naše Gospe pri Elizabeti, pastirje, obrezovanje deteta Jezusa, tri kralj je in tako še druge skrivnosti. Če bi ga rad skrajšal, lahko izpusti poprej navedene skrivnosti. To je namreč le nekakšno uvajanje, da bi pozneje bolje in popolneje opravljali kontemplacije.

163

DRUGA OPOMBA: O izbiri začenjamo razmišljati ob odhodu Kristusa iz Nazareta k Jordanu, vključno, to je peti dan, kakor bo pozneje pojasnjeno.

164

TRETJA OPOMBA: Preden začnemo izbirati, zelo pomaga, da vzljubimo pravi nauk Kristusa, našega Gospoda, če veliko preišljujemo in smo pozorni na naslednje tri načine ali vrste ponižnosti ter jih ves dan ponovno preudarjamo; in opravimo tudi pogovore, kakor bo še povedano.

165

PRVA VRSTA PONIŽNOSTI je potrebna za večno zveličanje: da se namreč tako znižam in ponižam, kolikor morem, da bom v vsem pokoren postavi Boga, našega Gospoda; tako da, četudi bi me postavili za gospodarja vseh ustvarjenih stvari na tem svetu ali če bi šlo za lastno časno življenje, mi ne bi prišlo niti na misel, da bi prestopil kako zapoved, bodisi božjo ali človeško, ki me veže pod smrtnim grehom.

166

Druga VRSTA PONIŽNOSTI je popolnejša od prve: ko sem namreč prišel do tega, da ne želim niti ne maram biti rajši bogat kakor ubog, si ne želim rajši časti kakor sramote in ne hrepenim rajši po dolgem življenju kakor po kratkem, kadar je enaka služba Bogu, našemu Gospodu, in zveličanje moje duše; in da mi pri tem za vse na svetu in celo ob nevarnosti izgube lastnega življenja, niti na misel ne bi prišlo, da bi storil mali greh.

167

TRETJA VRSTA PONIŽNOSTI je najpopolnejša in jo imam, ko vključujem prvo in drugo, če je enaka čast in slava božjega veličastva, ko želim in izbiram, da bi bolj posnemal Kristusa, našega Gospoda, in mu bil dejansko bolj podoben, rajši uboštvo z ubogim Kristusom kot bogastvo, rajši sramoto s Kristusom, nasičenim z zasramovanjem, kot čast, in ko bolj želim, da bi me imeli za omejenega in nespametnega zaradi Kristusa, ki so ga imeli prvega za takega, kakor pa za modrega in pametnega na tem svetu.

168

OPOMBA: Kdor torej želi doseči to tretjo vrsto ponižnosti, bo] zanj zelo koristno, če opravi že omenjene tri pogovore o treh vrstah ljudi, in prosi, da ga naš Gospod želi izbrati za to tretjo, večjo in boljšo ponižnost, da bi ga bolj posnemal in mu bolje služil, če je enaka ali večja služba in čast božjega veličastva.

169

UVOD V IZBIRO

Pri vsaki dobri izbiri, kolikor je odvisno od nas, mora biti oko našega namena čisto, zavrto edino v to, za kar sem ustvarjen, namreč v slavo Boga, našega Gospoda, in v zveličanje svoje duše. Zato morn biti vse, karkoli izberem, naravnano na to, da mi pomaga k cilju, zaradi katerega sem ustvarjen: da ne podrejam niti ne prilagajam cilja sredstvu, marveč sredstvo cilju. Tako se dogaja, da si mnogi najprej izberejo poroko, kar je sredstvo, in potem šele, kako naj služijo Bogu, našemu Gospodu, kar je pač cilj. Prav tako so še drugi, ki hočejo najprej doseči cerkvene nadarbine in potem v njih služiti Bogu. Taki ne gredo naravnost k Bogu, marveč hočejo, da Bog pride naravnost k njihovim neurejenim nagnjenjem, in tako iz cilja naredijo sredstvo in iz sredstva cilj, in kar bi morali najprej izbrati, izberejo nazadnje. Najprej moram torej imeti pred očmi, da želim služiti Bogu, kar je cilj; in potem da vzamem nadarbino ali se poročim, če je to zame bolje, kar je sredstvo do cilja. Nobena stvar me torej ne sme nagibati, da izberem ta ali ona sredstva ali se jih odrečem, razen edino služba in slava Boga, našega Gospoda, in večno zveličanje moje duše.

170

OPOZORILO

o tem, katere stvari je treba izbirati. Vsebuje štiri točke in opombo.

PRVA TOČKA: Vse stvari, ki jih želimo izbirati, morajo biti v sebi neopredeljene ali pa že v sebi dobre, morajo biti v skladu s sveto materjo, hierarhično Cerkvijo, nikakor pa ne smejo biti slabe ali Cerkvi nasprotne.

171

DRUGA TOČKA: so nekatere stvari, katerih izbira je nespremenljiva. Take so: duhovništvo, poročenost itd. In so druge, ki jih je mogoče spremeniti, recimo, sprejeti ali pustiti cerkveno nadarbino, sprejeti časne dobrine ali se jim odpovedati.

172

TRETJA TOČKA: V nespremenljivi izbiri, če je enkrat narejena, nimamo več kaj izbirati, kajti na primer zakona, duhovništva itd. ne moremo razvezati. Le na to je treba paziti: če kdo ni opravil izbire, kot bi jo moral in urejeno, brez neurejenega nagnjenja, naj to obžaluje in si prizadeva, da bo v svojem izbranem poklicu dobro živel. Zdi se, da takšna izbira ni bila božji klic, ker je bila neurejena in napačna. Mnogi se v tem motijo, ko delajo iz napačne in slabe izbire božji klic, kajti božji klic je čist in prozoren, brez primesi mesenosti ali kakega neurejenega nagnjenja.

173

ČETRTA TOČKA: Če je kdo pravilno in urejeno izbral stvari, ki jih je mogoče spremeniti, tako da ni šel ne za mesom ne za svetom, nima razloga za ponovno izbiro, marveč naj se v izbranem spopolni, kolikor more.

174

OPOMBA: Opozoriti je treba: če spremenljiva izbira ni bila opravljena iskreno in čisto urejeno, je tedaj dobro napraviti pravilno izbiro, če želimo obrodititi pomembne in zelo všečne sadove Bogu, našemu Gospodu.

175

TRIJE ČASI

v katerih lahko napravimo zdravo in dobro izbiro.

PRVI ČAS je, ko Bog, naš Gospod, tako nagne in pritegne voljo, da mu predana duša, ne da bi dvomila ali sploh mogla dvomiti, gre za tem, kar ji je bilo pokazano, kot sta storila sv. Pavel in sv. Matej, ko sta šla za Kristusom, našim Gospodom.

176

DRUGI ČAS je, ko ima duša dovolj jasnosti in spoznanja po izkustvu tolažbe in potrnosti ter po izkustvu razločevanja različnih duhov.

177

TRETJI ČAS je miren. Najprej premišlujem, čemu je človek rojen, da namreč hvali Boga, našega Gospoda, in reši svojo dušo; in v tej želji izbiram neki način življenja ali stvar v okviru Cerkve kot pripomoček, ki bi mi pomagal v službi mojega Gospoda in pri zveličanju lastne duše.

Govorimo o mirnem času, ko duša ni vznemirjena od raznih duhov in svobodno ter mimo uporablja svoje naravne sposobnosti.

178

Če izbira ni bila opravljena v prvem ali v drugem času, sta za tretji čas dva načina, kako naj se opravi.

PRVI NAČIN

zdrave in dobre izbire obsega šest točk.

PRVA TOČKA: Predstavim si stvar, o kateri bi rad izbiral, na primer služba ali nadarbina: ali naj jo sprejemem ali se ji odpovem, ali kako drugo stvar, ki spada pod spremenljivo izbiro.

179

DRUGA TOČKA: Potrebno je, da imam pred očmi namen, za kateri sem ustvarjen, in ta je, da slavim Boga, našega Gospoda, in rešim svojo dušo; in pri tem naj bi bil uravnovešen, brez kakega neurejenega nagnjenja, tako da nisem bolj voljan in željan predloženo stvar sprejeti kot pa se ji odpovedati, niti bolj se ji odpovedati kot pa jo sprejeti, ampak da sem v ravnotežju tehtnice, da bom lahko sledil temu, za kar bom čutil, da je bolj v slavo in čast Boga, našega Gospoda, in v zveličanje moje duše.

180

TRETJA TOČKA: Prosim Boga, našega Gospoda, naj on nagne mojo voljo in položi v mojo dušo to, kar moram storiti v tej stvari in kar je v njegovo čast in slavo, ter da dobro in pošteno s svojim razumom premislim in izberem po njegovi sveti in blagohotni volji.

181

ČETRTA TOČKA: Pretehtam in preudarim, katere prednosti in koristi bi imel, če bi sprejel to službo ali nadarbino, edino v čast Boga, našega Gospoda, in za zveličanje moje duše; in z druge strani prav tako premislim neugodnosti in nevarnosti, če bi jo sprejel. Prav tako je treba storiti v drugem delu: gledal bom namreč prednosti in koristi, če je ne sprejemem, in podobno tudi obratno: neugodnosti in nevarnosti, ki so prav tako v tem, če je ne sprejemem.

182

PETA TOČKA: Ko sem to stvar tako premislil in od vseh strani pretresel, pogledam, na katero stran se bolj razum nagiba; in tako se je treba v tej stvari odločiti po močnejšem razumskem vzgibu, ne pa po kakšnem počutnem nagibu.

183

ŠESTA TOČKA: Po taki izbiri ali po taki odločitvi mora tisti, ki jo je opravil, z veliko vnemo iti pred Boga, našega Gospoda, in mu ponuditi to izbiro, dajo njegovo božje veličastvo izvoli sprejeti in potrditi, če je v njegovo večjo službo in čast.

184

DRUGI NAČIN

zdrave in dobre izbire obsega štiri pravila in opombo.

PRVO PRAVILO: Ljubezen, ki me nagiba in mi omogoči, da izberem določeno stvar, mora prihajati od zgoraj, iz božje ljubezni, tako da kdor izbira, čuti najprej v sebi, da je ljubezen usmerjena le v Stvarnika in Gospoda, pa naj mu bo izbrana stvar bolj všeč ali manj.

185

DRUGO PRAVILO: Predstav!m si človeka, ki ga nisem nikoli videl ne poznal, in ko mu želim vsako popolnost, premislim, kaj bi mu jaz svetoval, da stori in

izbere v večjo slavo Boga, našega Gospoda, in večjo popolnost svoje duše; in prav to bom sam storil in se držal pravila, ki ga predlagam drugemu.

186

TRETJE PRAVILO: Zamislim si, daje zdajle moja smrtna ura; kakršnega pravila in merila bi si želel držati tedaj, se ga bom držal pri sedanji izbiri in se po njem ravnal in se popolnoma tako odločil.

187

ČETRTO PRAVILO: Premislim in preudarim, kako mi bo v duši na sodni dan, in se zamislim, kako bi želel tedaj, da sem se odločil glede te stvari; in isto pravilo, ki bi tedaj želel, da sem se ga držal, vzamem zdaj, da bom tedaj poln radosti in veselja.

188

OPOMBA: Potem, ko sem upošteval navedena pravila za svoje zveličanje in večni mir, opravi izbiro in svojo ponudbo Bogu, našemu Gospodu, po šesti točki prvega načina izbire.

189

NAVODILO

za poboljšanje in obnovo svojega življenja in stanu.

Paziti je treba na tole: Za tiste, ki imajo kako cerkveno dostojanstvo ali ki živijo v zakonu (če so premožni ali ne), in ki ne morejo ali niso voljni narediti kake spremenljive izbire, bo zelo koristno, če se jim da namesto izbire navodilo, kako naj vsakdo poboljša in prenovi svoje življenje in svoj stan. Živo naj ima namreč pred seboj namen svoje ustvarjenosti, ki je slava in čast Boga, našega Gospoda, in zveličanje svoje duše. Da pride do tega cilja in ga doseže, mora s pomočjo vaj in načinov izbire, kot je bilo pojasnjeno, veliko premišljevat in tehtati: kako veliko gospodinjstvo in družino naj ima, kako naj jo vodi in ravna, kako naj jo uči z besedo in zgledom. Prav tako glede svojega imetja: koliko naj uporabi za svojo družino in gospodinjstvo in koliko naj razdeli med uboge in za druge dobre namene; pri tem naj ne želi in ne išče ničesar drugega, razen v vsem in povsod večjo božjo čast in slavo Boga, našega Gospoda. Vsak naj namreč pomisli, da bo toliko napredoval v vseh duhovnih zadevah, kolikor se bo osvobodil samoljubja, samovolje in koristoljubja.

TRETJI TEDEN**190****PRVA KONTEMLACIJA**

opolnoči, kako je Kristus, naš Gospod, šel iz Betanije v Jeruzalem; vključno do zadnje večerje (289). Obsega pripravljajno molitev, tri uvodne vaje, šest točk in pogovor.

Pripravljajna molitev kot po navadi.

191

PRVA UVODNA VAJA: Spomnim se dogodka, kako je Kristus, naš Gospod, poslal dva učenca iz Betanije v Jeruzalem pripraviti večerjo, in je potem sam prišel tja z drugimi učenci; kako je jedel velikonočno jagnje, večerjal ter nato umil svojim učencem noge, jim dal svoje najsvetejše Telo in dragoceno Kri in potem, ko je Juda odšel, da proda svojega Gospoda, jim je imel nagovor.

192

DRUGA UVODNA VAJA: Določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal pot iz Betanije v Jeruzalem, ali je široka ali ozka ali ravna itd. Prav tako prostor, kjer so večerjali, ali je velik ali majhen, takšen ali drugačen.

193

TRETJA UVODNA VAJA: Prosim to, kar bi rad: bolečino, sočutje in sram, ker gre Gospod zaradi mojih grehov v trpljenje.

194

PRVA TOČKA: Gledam osebe, ki so pri večerji, in pomislim nase ter iz tega dobim kako korist.

DRUGA TOČKA: Poslušam, kaj govore, in si to prav tako obrnem v prid.

TRETJA TOČKA: Opazujem, kaj delajo, jn si to obrnem v prid.

195

Četrta točka: Premišljuje, kaj Kristus, naš Gospod, v svoji človeški naravi trpi, ali kaj hoče trpeti v tistem odlomku trpljenja, ki ga kontempliram. In tu se bom na vso moč začel truditi in si prizadevati, da bi trpel, se žalostil in jokal. In prav tako se bom trudil v naslednjih točkah.

196

Peta točka: Premišljudem, kako se božanstvo skriva, lahko bi uničilo svoje sovražnike, a tega ne stori; in tako pusti, da sveta človeška narava tako strašno trpi.

197

Šesta točka: Premišljudem, kako vse to trpi zaradi mojih grehov itd. in kaj bi moral jaz storiti zanj in trpeti zanj.

198

Sedma točka: Sklenem s pogovorom s Kristusom, našim Gospodom, in na koncu izmolim očenaš.

199

OPOMBA: Treba je opozoriti, kot je bilo že prej delno povedano, naj bi se v pogovorih menili in prosili, kar je v zvezi s predloženo snovjo, se pravi, če sem preskušan ali potolažen, če si želim imeti to ali ono krepost, če bi se rad odločil za eno ali drugo stran, če bi hotel trpeti ali se veseliti zaradi stvari, ki jo premišljudem. In končno bom prosil to, kar si močneje želim v nekaterih posebnih zadevah. In tako lahko opravim en sam pogovor s Kristusom, našim Gospodom, ali pa, če me snovali pobožnost spodbuja, lahko opravim tri pogovore: enega z Materjo, drugega s Sinom, tretjega z Očetom, prav tako kot je bilo rečeno v drugem tednu pri meditaciji o dveh zastavah in v opombi o treh vrstah ljudi.

200

DRUGA KONTEMPLACIJA

bo ob zori o tem, kar se je zgodilo po zadnji večerji in na vrtu. Pripravljalna molitev je navadna.

201

PRVA UVODNA VAJA je dogodek: kako se je Kristus, naš Gospod, spuščal s svojimi enajsterimi učenci s Sionske gore, kjer je večerjal, proti dolini Jozafat, jih osem pustil nekje v dolini in druge tri v vrtu; kako je začel moliti in potil pot kakor kaplje krvi, kako je trikrat molil k Očetu ter prebudil iz spanja svoje tri učence; kako so na njegov glas popadali sovražniki in ga je Juda poljubil, kako

je sv. Peter odsekal Malhu uho, a ga je Kristus zacelil; kako so ga zgrabili kot zločinca ter ga vlekli po dolini navzdol in nato navkreber do Anove hiše.

202

DRUGA UVODNA VAJA je predstavitev kraja. Tu bom gledal pot s Sionske gore, ki vodi v Jozafatsko dolino in prav tako vrt, ali je širok ali dolg, takšen ali drugačen.

203

TRETJA UVODNA VAJA je prošnja za to, kar želim in kar naj pravzaprav prosim ob Jezusovem trpljenju, namreč bolečine s Kristusom, polnim bolečin, potrnosti s potrjim Kristusom, solza, notranjih muk zaradi velike muke, ki jo je Kristus pretrpel zame.

204

PRVA OPOMBA: Ko smo opravili pripravljano molitev in že omenjene tri uvodne vaje, zadržimo pri tej drugi kontemplaciji isti način v točkah in pogovoru, ki smo ga imeli pri prvi kontemplaciji o zadnji večerji. Okoli maše in večeric opravimo dve ponovitvi prve in druge kontemplacije, a pred večerjo uporabimo čute za obe omenjeni kontemplaciji. Vselej opravimo najprej pripravljano molitev in tri uvodne vaje, kot pač zahteva snov, tako kot je bilo rečeno in pojasnjeno v drugem tednu.

205

DRUGA OPOMBA: Kolikor dopuščajo starost, razpoloženje in značaj, naj tisti, ki dela duhovne vaje, opravi vsak dan pet vaj ali manj.

206

TRETJA OPOMBA: V tem tretjem tednu spremenimo deloma drugi in šesti dostavek.

Drugi: Takoj ko se zbudim, pomislim, kam bom šel in čemu; na kratko povzamem kontemplacijo, ki jo želim opraviti. Med vstajanjem in oblačenjem si bom prizadeval, kar svetuje skrivnost, ki je na vrsti: prebujati žalost in bolečino zaradi tolike bridkosti in tolike stiske Kristusa, našega Gospoda.

Šestega spremenimo: Ne bom obujal prijetnih misli, pa naj si bodo dobre in svete, kot so o vstajenju in nebeški slavi, temveč se bom rajši usmerjal v bolečino, muko in potrnost, ko se bom pogostoma spominjal naporov, truda in

bolečin Kristusa, našega Gospoda, ki jih je prenašal, odkar se je rodil pa do skrivnosti trpljenja, ob kateri se pravkar zadržujemo

207

ČETRТА OPOMBA: Posebno spraševanje vesti o vajah in teh dostavkih opravljam tako kot prejšnji teden.

208

DRUGI DAN

bo kontemplacija opolnoči o tem, kar se je zgodilo od vrta do Anove hiše in v njej (291). In zjutraj od Anove hiše do Kajfove in v njej (292). In potem obe ponovitvi in uporaba čutov, kot je bilo že povedano.

TRETJI DAN

opolnoči od Kajfove hiše do Pilata in pri Pilatu (293). In zjutraj od Pilata do Heroda in pri njem (294). Nato ponovitvi in uporaba čutov, kakor je bilo že rečeno.

ČETRTI DAN

opolnoči od Heroda do Pilata (295); in sicer o skrivnostih v Pilatovi hiši le do polovice. Potem v vaji zjutraj še o drugih skrivnostih, ki so preostale iz te hiše. Nato ponovitvi in uporaba čutov, kakor je bilo rečeno.

PETI DAN

opolnoči od Pilatove hiše do križanja (296). A zjutraj, ko so ga dvignili na križ, pa dokler ni izdihnil (297). Nato obe ponovitvi in uporaba čutov.

ŠESTI DAN

opolnoči od snemanja s križa pa do groba, a ne še v grobu (298). In zjutraj od groba do hiše, kjer je bila naša Gospa, ko so pokopali Sina.

SEDMI DAN

kontemplacija celotnega trpljenja v vaji opolnoči in zjutraj. Namesto dveh ponovitev in uporabe čutov čim večkrat preiščujemo, ves ta dan, kako je

ostalo presveto telo Kristusa, našega Gospoda, oddaljeno in ločeno od duše, ter kje in kako je bilo pokopano. Prav tako naj premišljuje osamljenost naše Gospe ob toliki bridkosti in utrujenosti; a tudi osamelost učencev.

209

OPOMBA: Kdor se želi dalj časa zadrževati pri trpljenju, naj vzame v vsaki kontemplaciji manj skrivnosti, se pravi: v prvi kontemplaciji samo zadnjo večerjo, v drugi umivanje nog, v tretji podelitev najsvetejšega Zakramenta učencem, v četrti nagovor, ki ga je Kristus imel zanje, in prav tako pri drugih kontemplacijah in skrivnostih.

Prav tako naj vzame, ko je končal o trpljenju, en dan polovico vsega trpljenja, in drugi dan drugo polovico, tretji pa celotno trpljenje.

Nasprotno pa, kdor želi skrajšati kontemplacijo o trpljenju, naj vzame opolnoči zadnjo večerjo in zjutraj vrt, okoli maše Anovo hišo, ob večericah Kajfovo hišo, a pred večerjo Pi1atovo hišo; tako da ne opravlja ponovitev in uporabe čutov, marveč vzame vsak dan pet različnih vaj in v vsaki vaji drugo skrivnost Kristusa, našega Gospoda.

Ko je tako končal celotno trpljenje, lahko vzame naslednji dan vse trpljenje v eni ali več vajah, kakor se mu bo zdelo, da mu utegne bolj koristiti.

210

PRAVILA

da se v prihodnje uredimo pri jedi.

PRVO PRAVILO: Pri kruhu se manj zdržujemo, ker ni jed, ki bi navadno vzbujala neurejeno slast, ali ki bi nas skušnjava silila k njej, kakor k drugim jedem.

211

DRUGO PRAVILO: Pri pijači se zdi, da je zdržnost primernejša kakor pri uživanju kruha; zato dobro premislimo, kaj koristi, da to potem vzamemo, in kaj škodi, da se temu rajši odrečemo.

212

TRETJE PRAVILO: Pri jedeh mora biti zdržnost večja in popolnejša, zakaj tu se slast bolj nagiba k neurejenosti in tudi skušnjava bolj teži k izbirčnosti. Da se torej izognemo neurejenosti, se lahko pri jedeh zdržimo na dva načina: prvič, da se navadimo jesti preproste jedi; drugič, da izbrane jedi jemljemo v manjši meri.

213

ČETRTO PRAVILO: Čim več se bo kdo odpovedal primerni hrani, vendar tako, da ob tem ne bo oslabil, tem prej bo prišel do zlate sredine, ki naj se je drži v jedi in pijači. To pa iz dveh razlogov: prvič, ker bo pogosto po takem ravnanju in taki pripravi bolj občutil notranja spoznanja, tolažbe in božje navdihe, ki naj mu pokažejo njemu primerno zlato sredino; drugič, ko bo videl, da ob določeni zdržnosti nima ne dovolj telesnih moči ne razpoloženja, da bi opravljal duhovne vaje, bo lahko presodil, kaj je njegovemu telesu primernejše.

214

PETO PRAVILO: med jedjo si predstavljajmo, da vidimo Kristusa, našega Gospoda, kako je z apostoli, kako pije, kako gleda, kako govori, ter ga skušamo posnemati; tako da bomo bolj pozorni na našega Gospoda, kakor na telesno hrano; tako bomo prišli do boljše mere in reda, kako se je treba vesti in ravnati.

215

ŠESTO PRAVILO: Drugače lahko pri jedi mislimo na kaj drugega, na primer na življenje svetnikov ali na kako pobožno kontemplacijo ali duhovno opravilo, ki nas čaka. Če bomo namreč pozorni nakaj takega, se bomo manj naslajali in uživali ob telesni hrani.

216

SEDMO PRAVILO: Predvsem se varujmo, da se čisto ne zgubimo v jedi in da ne bomo pri jedi zaradi velikega teka hlastavi; marveč človek naj bo gospodar nad samim seboj tako glede načina, kako je, kakor glede količine, ki jo jemlje.

217

OSMO PRAVILO: Da odpravimo vsako neurejenost, zelo pomaga, če po obedu ali večerji ali ob drugem času, ko ne čutimo želje po jedi, pri sebi določimo za naslednji obed ali večerjo, in tako vsak dan, količino, ki je za nas primerna, in čez to ne bomo šli ne zaradi kakršnekoli slasti ali skušnjave, temveč nasprotno, da bolje premagamo vsako neurejeno slast in sovražnikovo skušnjava, jemo celo manj, če bi bili skušani, da bi jedli več.

ČETRTI TEDEN**218**

Kako se je Kristus, naš Gospod, prikazal Gospe (299). Pripravljalna molitev kot navadno.

219

PRVA UVODNA VAJA je dogodek in to: ko je Kristus na križu izdihnil in je telo ostalo ločeno od duše, božanstvo pa je bilo vedno združeno z njim, je šla blažena duša, prav tako združena z božanstvom, v predpeklo; od tam je rešila duše pravičnih ter se vrnila h grobu. Nato je vstal od mrtvih ter se prikazal svoji blagoslovljeni Materi s telesom in dušo.

220

DRUGA UVODNA VAJA: Določitev in predstavitev kraja. Tu bom gledal lego svetega groba in bivališče ali dom naše Gospe ter opazoval njegove posamezne dele: sobico, molilnico itd.

221

TRETJA UVODNA VAJA: Prosim, kar želim. Tu bom prosil milost, da bi se močno veselil in radoval ob toliki slavi in radosti Kristusa, našega Gospoda.

222

PRVA, DRUGA IN TRETJA TOČKA naj bodo iste kot navadno, kakor smo jih imeli pri zadnji večerji Kristusa, našega Gospoda.

223

ČETRTO TOČKA: Premišljeval bom, kako se božanstvo, ki se je na videz skrivalo med trpljenjem, zdaj tako čudovito razodeva in kaže ob svetem vstajenju po resničnih in najsvetejših učinkih.

224

PETA TOČKA: Gledal bom službo tolažnika, ki jo opravlja Kristus, naš Gospod, in primerjal s tem, kako se navadno prijatelji tolažijo med seboj.

225

POGOVOR: V skladu z vsebino končam z enim ali več pogovori in z očenašem.

226

PRVA OPOMBA: V naslednjih kontemplacijah vzemimo po vrsti vse skrivnosti vstajenja do vključno vnebohoda, kot bo spodaj rečeno; sicer pa se bomo ves teden vstajenja držali iste oblike in istega načina, in ga ohranili, kakor ves teden trpljenja. Tako se pri uvodnih vajah ravnamo ob tej prvi kontemplaciji o vstajenju v skladu s snovjo; in kar se tiče petih točk, naj ostanejo iste; tudi naslednji dostavki naj bodo isti. In tako se lahko ravnamo v vsem drugem kot v tednu trpljenja, bodisi v ponovitvah ali rabi čutov, v krajšanju ali daljšanju skrivnosti itd.

227

DRUGA OPOMBA: Navadno je v četrtem tednu primerneje kot v prejšnjih treh opraviti štiri vaje in ne pet. Prvo takoj, ko zjutraj vstanemo; drugo okoli svete maše ali pred kosilom namesto ponovitve; tretjo ob večernicah, namesto druge ponovitve; četrto pred večerjo z uporabo čutov za vse tri vaje istega dne. Treba je biti pozoren in se dalj časa pomuditi pri važnejših delih in tam, kjer smo čutili večje vzgibe in duhovno okušanje.

228

TRETJA OPOMBA: Čeprav je v vseh kontemplacijah določeno število točk, tri ali pet itd., vendar lahko tisti, ki jih opravlja, vzame več ali manj, kakor mu bo pač bolje. V ta namen je zelo dobro, če že pred kontemplacijo preudarimo in določimo število točk, ki jih bomo vzeli.

229

ČETRТА OPOMBA: V tem četrtem tednu je treba od vseh desetih dostavkov spremeniti drugega, šestega, sedmega in desetega. Drugi: Takoj ko se zbudim, pomislim na kontemplacijo, ki jo bom opravil, v želji, da se razveselim in v zradostim ob tolikem veselju in toliki radosti Kristusa, našega Gospoda.

Šesti: Spominjal se bom in mislil na stvari, ki vzbujajo ugodje, radost in duhovno veselje, tako recimo na večno slavo.

Sedmi: Užival bom svetlobo in prijetnosti letnih časov: pomladi in poleti na primer hlad, pozimi sonce in toploto, koliko duša misli ali slutí, da bi ji to lahko pomagalo, da se raduje v svojem Stvarniku in Odrešeniku.

Deseti: Namesto pokore pazimo na zmernost in se v vsem držimo zlate sredine, razen če smo v času, ko Cerkev zapoveduje post ali zdržek; zakaj njene zapovedi je treba vedno spolnjevati, če ni upravičene ovire.

230

KONTEMPLACIJA ZA DOSEGO LJUBEZNI

OPOMBA: Najprej je dobro vedeti dvoje:

PRVIČ: Ljubezen se mora uveljaviti bolj v dejanjih kot pa v besedah.

231

DRUGIČ: Ljubezen je v medsebojnem podarjanju obeh, se pravi: kdor ljubi, daje in deli tistemu, ki ga ljubi, kar ima, ali od tega, kar ima ali premore; in prav tako ljubljeni ljubitelju. Tako, če ima kdo znanje, ga daje tistemu, ki ga nima; ali čast; ali bogastvo; vedno drug drugemu.

Pripravljalna molitev kot navadno.

232

PRVA UVODNA VAJA je določitev kraja. Tu bom gledal, kako stojim pred Bogom, našim Gospodom, pred angeli in svetimi, ki prosijo zame.

233

DRUGA UVODNA VAJA: Prosim, kar želim. Tu bom prosil notranjega spoznanja tolikih prejetih dobrot, da bi v polnem prepoznanju mogel v vsem ljubiti božje veličastvo in mu služiti.

234

PRVA TOČKA: Spomnim se prejetih dobrot stvarjenja, odrešenja in posebnih darov. Z velikim hrepenenjem tehtam, koliko je storil Bog, naš Gospod, zame, in koliko mi je dal od tega, kar ima; potem, kako mi isti Gospod želi dati sam sebe, kolikor je to v skladu z njegovim božjim načrtom. Nato pomislim nase in premislim, kaj moram jaz sam po vsej resnici in pravici ponuditi in dati njegovemu božjemu veličastvu; namreč vse, kar imam, in obenem še sebe, kakor tisti, ki daje z velikim žarom:

Vzemi, Gospod, in sprejmi vso mojo svobodo, moj spomin, moj razum in vso mojo voljo, karkoli imam ali premorem. Ti si mi to dal, tebi, Gospod, to vračam. V se je tvoje, razpolagaj z vsem popolnoma po svoji volji. Daj mi svojo ljubezen in milost, to mi zadošča.

235

DRUGA TOČKA: Opazoval bom, kako Bog prebiva v stvareh: prvinam daje bivanje, rastlinam življenje, živalim čutenje, ljudem umevanje. In tako prebiva v meni, ko mi daje, da sem, da živim, čutim in spoznavam; dela me tudi za svoje svetišče, saj sem ustvarjen po vzoru in podobi njegovega božjega veličastva. Zopet pomislim nase, kakor je bilo rečeno v prvi točki, ali drugače, kot se mi bo zdelo bolje. Enako bom storil pri vsaki naslednji točki.

236

TRETJA TOČKA: Premislim, kako si Bog prizadeva in trudi zame v vseh ustvarjenih rečeh na zemlji, se pravi, da ravna kakor tisti, ki opravlja naporno delo, tako na nebu, v prvinah, v rastlinah, sadežih, čredah itd. Daje jim, da so, ter jih ohranja, daje jim, da žive in čutijo itd. Potem pomislim nase.

237

ČETRTA TOČKA: Gledal bom, kako vse dobrine in vsi darovi prihajajo od zgoraj: kakor moja omejena moč od najvišje in brezmejne moči od zgoraj. Podobno pravičnost, dobrotu, vdanost, usmiljenje itd.: kakor žarki iz sonca in voda iz izvira. Na koncu pomislim nase, kot je bilo rečeno. Končam s pogovorom in očenašem.

238

TRIJE NAČINI MOLITVE

PRVI NAČIN

PRVO O ZAPOVEDIH

PRVI NAČIN molitve je o desetih zapovedih in sedmih glavnih grehah, o treh duševnih zmožnostih in petih telesnih čutih. Ta način molitve ne daje toliko neke oblike in vzorca molitve, marveč želi bolj predlagati obliko, način in nekaj vaj, kako naj se duša pripravi in nato v tem še napreduje, da bo molitev sprejeta pri Bogu.

239

Najprej storim nekaj, kar je v skladu z drugim dostavkom drugega tedna: Preden stopim v molitev, naj se duh malo umiri. Sede ali sprehajaje se, kar se mi bo zdelo bolje, pomislim, kam grem in za kaj. Ta dostavek je treba opraviti na začetku vseh načinov molitve.

240

Sledi pripravljalna molitev. Prosim Boga, našega Gospoda, milosti, da bi lahko spoznal, v čem sem se pregrešil zoper deset zapovedi. Prosim tudi milosti in pomoči, da se v bodoče poboljšam; prosim za popolno spoznanje zapovedi, da bi jih bolje spolnjeval v večjo slavo in čast njegovega božjega veličastva.

241

Za prvi način molitve je potrebno, da pri prvi zapovedi pregledam in premislim, kako sem jo spolnjeval in v čem sem se pregrešil. Držal se bom pravila, da se pri tem zadržim toliko časa, kolikor bi ga kdo potreboval, da bi izmolil tri očenaše in tri zdravamarije. In če v tem času odkrijem svoje napake, prosim odpuščanja in oproščenja, ter izmolim očenaš. Tako se bom ravnal pri vsaki teh desetih zapovedi.

242

PRVA OPOMBA: Če kdo pri kaki zapovedi ugotovi, da navadno proti njej ne greši, se ni treba toliko časa muditi pri njej; če pa vidi, da bolj ali manj greši zoper njo, naj se bolj ali manj pomudi pri njej v premišljevanju in spraševanju. Tako se je treba ravnati tudi pri glavnih grehih.

243

DRUGA OPOMBA: Ko sem končal to premišljevanje o vseh zapovedih ter se jih obtožil in prosil milosti in pomoči, da se v prihodnje poboljšam, bom končal s pogovorom z Bogom, našim Gospodom, kot bo ustrezno snovi.

244

DRUGO O GLAVNIH GREHIH

Pri razmišljanju o sedmih glavnih grehih zmolimo po dostavku (239) navadno pripravljalna molitev, kakor rečeno. Razlika je le v tem, da gre tu za grehe, ki se jih je treba varovati, a prej je šlo za zapovedi, ki jih je treba spolnjevati. Prav tako obdržimo isti, red, omenjeno pravilo in pogovor.

245

Da bolje spoznamo storjene napake pri glavnih grehih, premišljujemo, kar je njihovo nasprotje; in da bi se jih bolje varovali, sklenimo in si s svetimi vajami prizadevamo doseči in ohraniti njim nasprotnih sedem kreposti.

246

TRETJE O DUŠEVNIH ZMOŽNOSTIH

Pri treh duševnih zmožnostih ohranimo isti spored in isto pravilo kakor pri zapovedih, tako opravimo isti dostavek, pripravljamo molitev ter pogovor.

247

ČETRTO O PETIH TELESNIH ČUTIH

Pri petih telesnih čutih ohranimo v vsem isti spored menjamo le predmet.

248

OPOMBA: Kdor želi pri uporabljanju svojih čutov posnemati Kristusa, našega Gospoda, naj se v pripravljani molitvi priporoči njegovemu božjemu veličastvu; po premišljevanju o vsakem čutu naj izmoli zdravamarijo ali očenaš. A kdor želi pri uporabljanju čutov posnemati našo Gospo, naj se v pripravljani molitvi priporoči njej, da mu izprosi za to milosti od svojega Sina in Gospoda; in po premišljevanju o vsakem čutu naj izmoli zdravamarijo.

249

DRUGI NAČIN

molitve je, da premišljujemo pomen posameznih besed molitve.

250

Isti dostavek, ki je bil pri prvem načinu molitve, velja tudi za drugi način.

251

PRIPRAVLJALNA MOLITEV naj bo primerna glede na osebo, kateri namenimo molitev.

252

Drugi način molitve je takšen: Kleče ali sede, odvisno od tega, kako smo razpoloženi in kje bomo imeli večjo pobožnost, z zaprtimi očmi ali z uperjenimi v eno točko, ne da bi se ozirali sem pa tja, izgovorimo Oče, in ostanemo tako dolgo v premišljevanju te besede, dokler najdemo v njej razne pomene, primerjave, okušanja in tolažbe. Prav tako storimo pri vsaki besedi očenaša ali katerekoli druge molitve, ki bi jo radi molili po tem načinu.

253

PRVO PRAVILO: Vztrajajmo tako eno uro pri celem očenašu. Ko smo ga končali, izmolimo zdravamarijo, vero, Duša Kristusova in Pozdravljena Kraljica, glasno ali samo v mislih, kakor smo navajeni.

254

DRUGO PRAVILO: Če kdo v kontemplaciji očenaša v eni ali dveh besedah najde bogato snov za razmišljanje, okušanje in tolažbo, naj ne bo zaskrbljen, da bi šel naprej, čeprav mine ura v tem, kar je našel. Ko je minila, naj izmoli ostali del očenaša kot po navadi.

255

TRETJE PRAVILO: Če se je kdo celo uro pomudil pri eni ali dveh besedah očenaša, naj drugi dan, ko bo hotel nadaljevati molitev, izmoli omenjeno besedo ali tisti dve besedi kot po navadi, ter pri besedi, ki neposredno sledi, začne premišljevati, kakor je rečeno v drugem pravilu.

256

PRVA OPOMBA: Če smo v enem ali več dneh končali očenaš, lahko storimo isto z zdravamarijo in nato z drugimi molitvami, tako da se nekaj časa vedno vadimo v eni od njih.

257

DRUGA OPOMBA: Po končani molitvi se obrnem k osebi, h kateri smo molili, ter z malo besedami prosimo vrline ali milosti, za katere čutimo, da so nam bolj potrebne.

258

TRETJI NAČIN

RITMIČNA MOLITEV

Dostavek je isti kakor pri prvem in drugem načinu molitve.

Pripravljalna molitev je kakor pri drugem načinu molitve.

Tretji način molitve je, da ob vsakem vdihu ali izdihu v duhu molimo, tako da izgovarjamo le eno besedo očenaša ali katere druge molitve, ki jo molimo; tako da izgovarjamo le po eno besedo od enega diha do drugega in ta čas od enega do drugega diha smo pozorni predvsem na pomen te besede, ali na osebo, h kateri molimo, ali na svojo majhnost ali na razliko med toliko vzvišenostjo te

osebe in toliko našo majhnostjo. In po istem načinu in pravilu se je treba ravnati pri ostalih besedah očenaša. A druge molitve: zdravamarijo, Duša Kristusova, vero in Pozdravljena Kraljica izmolimo na navaden način.

259

PRVA OPOMBA: Drugi dan ali ob neki drugi uri, ko želimo tako moliti, izmolimo zdravamarijo po ritmu, druge molitve pa na navaden način. In prav tako bomo pozneje ravnali pri drugih molitvah.

260

DRUGA OPOMBA: Kdor bi se rad dalj časa mudil v ritmični molitvi, lahko tako moli vse zgoraj omenjen molitve ali samo nekatere, drži naj se pri tem istega ritmičnega reda dihanja, kakor je bilo pojasnjeno.

261

SKRIVNOSTI

Življenje Kristusa, našega gospoda

Opomba: Glede vseh naslednjih skrivnosti je treba pripomniti, da so vse besede, ki so v narekovajih, vzete iz samega evangelija; tiste, ki so zunaj narekovajev, pa ne. V vsaki skrivnosti so večinoma po tri točke, da laže po njih opravljamo meditacijo in kontemplacijo.

262

Oznanjenje naši gospe

(Lk 1,26-38)

1. Sv. angel Gabrijel pozdravi našo Gospo in ji napove spočetje Kristusa, našega Gospoda. "Angel je vstopil pri njej in rekel: Veseli se, milosti polna, spočela boš in rodila Sina."
2. Angel potrdi ta, kar je rekel naši Gospe, ter ji sporoči spočetje sv. Janeza Krstnika in pravi: "Poglej, tudi tvoja sorodnica Elizabeta je spočela sina v starosti."
3. Naša Gospa odgovori angelu: "Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi."

263

Obisk naše gospe pri Elizabeti

(Lk 1,39-56)

1. Ko je naša Gospa obiskala Elizabeta, je sv. Janez Krstnik še v telesu svoje matere začutil obisk naše Gospe: "Ko je Elizabeta slišala Marijin pozdrav, se je dete veselo zganilo v njenem telesu. Elizabeta je bila polna Svetega Duha in je na ves glas vzkliknila: Blagoslovljena ti med ženami, in blagoslovljen je sad tvojega telesa."
2. Naša Gospa je začela hvalospev: "Moja duša poveljuje Gospoda."
3. "Marija je ostala pri njej približno tri mesece, potem se je vrnila na svoj dom."

264

Rojstvo Kristusa, našega Gospoda

(Lk 2,1-14)

1. Naša Gospa in njen ženin Jožef potujeta iz Nazareta v Betlehem: "Tudi Jožef je šel iz Galileje v Betlehem, da bi se popisal" - priznal svojo podložnost cesarju - "z Marijo, svojo zaročeno ženo, ki je bila noseča."
2. "Rodila je sina, prvorojenca, ga povila v plenice in položila v jaslji."
3. "Bila je množica nebeških zborov, kije govorila: Slava Bogu na višavah."

265

Pastirji

(Lk 2,8-20)

1. Angel oznanj pastirjem rojstvo Kristusa, našega Gospoda: "Oznanjam vam veliko veselje. Danes se vam je rodil Zveličar."
2. Pastirji gredo v Betlehem: "Pohiteli so in našli tam Marijo, Jožefa in dete, v jaslji položeno."
3. "Nato so se pastirji vrnili ter Boga slavili in hvalili."

266

Obrezovanje

(Lk 2,21)

1. Obrezali so dete Jezusa.
2. "Dali so mu ime Jezus, kakor gaje bil imenoval angel, preden je bil spočet."
3. Vrnili so otroka materi, ki je sočustvovala s sinom zaradi krvi, ki jo je pretil.

267

Trije modri kralji

(Mt 2,1-12)

1. Trije modri kralji so šli za zvezdo, prišli molit Jezusa in rekli: "Videli smo njegovo zvezdo na Vzhodu in smo se mu prišli poklonit. "
2. Poklonili so se mu in ga obdarovali: "Padli so predenj in ga počastili in mu darovali zlata, kadila in mire."
3. "Ko so bili v spanju opomnjeni, naj ne hodijo nazaj k Herodu, so se po drugi poti vrnili v svojo deželo."

268

Očiščenje naše Gospe in darovanje deteta Jezusa

(Lk 2,22-39)

1. Dete Jezusa neso v tempelj, da ga kot prvorojenca postavijo pred Gospoda in darujejo zanj "dve grlici in dva golobčka". 2. Simeon je prišel v tempelj, "ga vzel v naročje in rekel: Zdaj odpuščaš, Gospod, svojega služabnika v miru."
3. "Ana je prišla v tempelj počastit Boga. In pripovedovala je o otroku vsem, ki so pričakovali odrešenja Izraela."

269

Beg v Egipt

(Mt 2,13-18)

1. Herod je hotel umoriti dete Jezusa. Zato je dal pomoriti nedolžne otroke. Pred njihovim pokolom je angel opomnil Jožefa, naj beži v Egipt: "Vstani, vzemi dete in njegovo mater in beži v Egipt."
2. Odpotoval je v Egipt: "Vstal je ponoči in se umaknil v Egipt." 3. "Tam je bil do Herodove smrti."

270

Vrnitev iz Egipta

(Mt 2,19-23)

1. Angel opomni Jožefa, naj se vrne v Izrael: "Vstani, vzemi otroka in njegovo mater in pojdi v izraelsko deželo."
2. "Vstal je in se vrnil v izraelsko deželo."
3. Ker je v Judeji vladal Arhelaj, Herodov sin, se je umaknil v Nazaret.

271

Življenje Kristusa, našega gospoda, od dvanajstega do tridesetega leta

(Lk 2,51-52)

1. Bilje pokoren svojim staršem: "Napredoval je v modrosti in starosti in priljubljenosti."
2. Bržčas je opravljal tesarsko delo, kakor pravi sv. Marko: "Ali ni to tisti tesar?" (6,3).

272

Prihod dvanajstletnega Kristusa v templju

(Lk2,41-50)

1. Ko je Kristus, naš Gospod, dopolnil dvanajst let, je šel iz Nazareta v Jeruzalem.
2. Kristus, naš Gospod, je ostal v Jeruzalemu in njegovi starši tega niso vedeli.
3. Po treh dneh so ga našli, kako razpravlja v templju in sedi sredi učiteljev. In ko so ga njegovi starši vprašali, kje je bil, je odgovoril: "Mar nista vedela, da moram biti pri tem, kar je mojega Očeta."

273

Kristusov krst

(Mt 3,13-17)

1. Ko se je Kristus, naš Gospod, poslovil od svoje blagoslovljene Matere, je odšel iz Nazareta k reki Jordan, kjer je bil sv. Janez Krstnik.
2. Sv. Janez je krstil Kristusa, našega Gospoda. Ko se je hotel opravičiti, češ da ni vreden, da ga krsti, mu reče Kristus: "Pusti zdaj, kajti spodobi se nama, da spolniva vso pravico."
3. Nadenj je prišel Sveti Duh in Očetov glas iz nebes, ki je pričeval: "To je moj ljubljeni Sin, zelo sem ga vesel"

274

Hudi duh skuša Kristusa

(Lk4,1-13; Mt 4,1-11)

1. Ko je bil krščen, se je napotil v puščavo, kjer se je postil štirideset dni in štirideset noči.
2. Trikrat ga je sovražnik skušal; pristopil je skušnjavec ter mu rekel: "Če si božji Sin, reci, naj bodo ti kamni kruh; vrzi se dol; vse to ti dam, če predme padeš in me počastiš."
3. "Angeli so pristopili in mu stregli."

275

Poklic apostolov

1. Trikrat, se zdi, da sta bila poklicana sv. Peter in sv. Andrej. Prvič, da se nekoliko spoznajo. To je videti iz 1. poglavja sv. Janeza. Drugič, da gresta nekoliko za Kristusom z namenom, da se vrneta k stvarem, ki sta jih zapustila. Tako pripoveduje sv. Luka v 5. poglavju. Tretjič, da za vselej odideta za Kristusom, našim Gospodom; sv. Matej v 4. in sv. Marko v 1. poglavju.

2. Poklical je Filipa, kakor je v 1. poglavju sv. Janeza in sv. Mateja, kakor nam pripoveduje sv. Matej sam v 9. poglavju. 3. Poklical je vse druge apostole, ki pa njihovega posebnega poklica evangelij ne omenja.

In še tri druge stvari je treba premisliti:

1. Kako so bili apostoli neizobraženi in nizkega rodu;
2. H kakšnemu dostojanstvu so bili tako ljubeznivo poklicani; 3. Darove in milosti, ki jih povzdignejo nad vse očete nove in stare zaveze.

276

Prvi čudež v kani galilejski

(Jn 2,1-11)

1. Kristus, naš Gospod, je bil s svojimi učenci povabljen na svatbo.
2. Mati omeni Sinu, daje zmanjkalo vina: "Vina nimajo več." In ukazala je strežnikom: "Karkoli vam reče, storite!"
3. Spremenil je vino in "razodel svoje veličastvo in njegovi učenci so verovali vanj."

277

Kristus izganja prodajalce iz templja

(Jn 2,13-22)

1. Z bičem, spletenim iz vrvi, je izgnal vse prodajalce iz templja.
2. Bogatim menjalcem v templju je prevrnil mize in raztresel denar.
3. Ubogim prodajalcem golobov je krotko dejal: "Spravite proč vse to in ne delajte tržnice iz hiše mojega Očeta."

278

Kristusov govor na gori

(Mt 5)

1. Svojim ljubljnim učencem posebej govori o osmih blagih: "Blagor ubogim v duhu, krotkim, usmiljenim, žalostnim, lačnim in žejnim pravice, čistim v srcu, miroljubnim in perjanjanim. "

2. Opominja jih, naj dobro uporabljajo svoje talente: "Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih."

3. Dokazuje, da ni kršitelj postave, marveč dopolnilelj, ko jim razlaga zapovedi: ne ubijaj, ne prešuštuj, ne prisegaj po krivem in o ljubezni do sovražnikov: "Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike, delajte dobro tem, ki vas črtijo."

279

Kristus pomiri vihar na jezeru

(Mt 8,23-27)

1. Ko je Kristus, naš Gospod, stal na jezeru, je nastal velik vihar. 2. Njegovi prestrašeni učenci so ga zbudili, a on jih je grajal zaradi njihove malovernosti ter jim rekel: "Kaj se bojite, malovemi?"

3. Zapovedal je vetrovom in jezeru, naj utihnejo. In ko so se umirili, je nastala na jezeru tišina. Zaradi tega so se ljudje čudili in govorili: "Od kod je ta, da so mu pokorni celo vetrovi in jezero?"

280

Kristus hodi po vodi

(Mt 14,22-33)

1. Ko je bil Kristus, naš Gospod, na gori, je zapovedal svojim učencem, naj stopijo v čoln. In ko je odslovil množico, je na samem molil.

2. Ko so valovi premetavali čoln, se mu je Kristus približal in stopal po vodi. Učenci so menili, da je prikazen.

3. Ko jim je Kristus rekel: "Pogum! Jaz sem. Ne bojte se!" je sv. Peter na njegovo zapoved stopil po vodi k njemu. In ko je zdvomil, se je začel potapljati. Toda Kristus, naš Gospod, ga je rešil in pograjal zaradi njegove malovernosti; in ko je stopil v čoln, je veter ponehal.

281

Kristus pošilja apostole oznanjat

(Mt 10,1-16)

1. Kristus pokliče svoje ljubljene učence ter jim da oblast izganjati hude duhove iz ljudi in ozdravljati vse bolezni.

2. Poučuje jih o modrosti in potrpežljivosti: "Glejte, pošiljam vas kakor ovce med volkove. Bodite torej previdni kakor kače in preprosti kakor golobje."

3. Poučuje jih, kako naj potujejo: "Ne jemljite si ne zlata ne srebra. Zastonj ste prejeli, zastonj dajajte." Pove jim tudi, o čem naj govore: "Spotoma pa oznanjajte: Nebeško kraljestvo je blizu."

282

Spreobrnjenje Magdalene

(Lk 7,36-50)

1. Ko je bil Kristus, naš Gospod, v farizejevi hiši pri obedu, vstopi Magdalena zalabastmo posodico, polno dišečega olja. 2. V stopi od zadaj h Gospodovim nogam in jih začne močiti s solzami; briše jih s svojimi lasmi, jih poljubija in maziH z dišečim oljem. 3. Ko farizej obtoži Magdaleno, jo Kristus zagovarja in pravi: "Odpuščeni so ji mnogi grehi, ker je močno ljubila. Ženi pa reče: Tvoja vera te je rešila! Pojdi v miru!"

283

Kristus, naš Gospod, nasiti pet tisoč ljudi

(Mt 14,13-21)

1. Ko se je zvečerilo, so učenci zaprosili Kristusa, naj odpusti množice, ki so bile z njim. 2. Kristus, naš Gospod, je naročil učencem, naj mu prinesejo hlebe, in je velel ljudem sestiti. In blagoslovil je hlebe, jih razlomil in jih dal učencem, učenci pa množici. 3. "Vsi so jedli in se nasitili. Pobrali so ostale koščke, dvanajst polnih košev."

284

Kristusovo spremenjenje

(Mt 17,1-9)

1. Kristus, naš Gospod, je vzel s seboj svoje ljubljene učence, Petra, Jakoba in Janeza, in se spremenil. Njegov obraz se je svetil ko sonce, a njegova oblačila ko sneg. 2. Govoril je z Mojzesom in Elijem. 3. Ko je sv. Peter rekel, da bi napravili tri šotore, je zadonel glas iz nebes in rekel: "Ta je moj ljubljeni Sin, zelo sem ga vesel, njega poslušajte!" Ko so njegovi učenci slišali ta glas, so od strahu padli. A Kristus, naš Gospod, se jih je dotaknil ter jim rekel: "V stanite in ne bojte se! Nikomur ne povejte, kar ste videli, dokler Sin človekov ne vstane od mrtvih."

285

Obuditev Lazarja

(Jn 11,1-45)

1. Marta in Marija sporočita Kristusu, našemu Gospodu, da je Lazar bolan. Ko to zve, ostane ondi še dva dni, da bi bil čudež očitnejši.
2. Preden ga obudi, zahteva od ene in druge, da verujeta, in pravi: "Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor veruje vame, bo živel, tudi če umrje."
3. Ko se zjoka in odmoli, ga obuli in sicer tako, da mu zapove: "Lazar, pridi ven!"

286

Večerja v Betaniji

(Mt 26,6-10)

1. Gospod večerja skupaj z Lazarjem v hiši Simona Gobavca.
2. Marija razlije dišeče olje na Kristusovo glavo.
3. Juda godrnja, češ: "Čemu ta potrata?" Toda on spet opravičuje Magdaleno in pravi: "Kaj delate ženi težave? Saj mi je vendar dobro delo storila."

287

Cvetna nedelja

(Mt 21,1-17)

1. Gospod pošlje učenca, naj privedeta oslico in žrebe ter reče: "Odvežita ju in pripeljita k meni. Če vama kdo kaj poreče, odgovorita: Gospod ju potrebuje; in takoj ju bo pustil."
2. Sede na oslico, pogrnjeno z oblačili apostolov.
3. Ljudje mu gredo naproti. Pogrnjajo na pot svoja oblačila in veje z dreves in vzklikajo: "Hozana Davidovemu sinu! Blagoslovljen, ki prihaja v Gospodovem imenu! Hozana na višavah!"

288

Govor v templju

(Lk 19,47-48)

1. Vsak dan je učil v templju.
2. Po končanem govoru se je vračal v Betanijo, kajti ni bilo nikogar, ki bi ga v Jeruzalemu sprejel.

289

Zadnja večerja

(Mt 26,20-30; Jn 13,1-30)

1. Z dvanajsterimi apostoli je jedel velikonočno jagnje ter jim napovedal svojo smrt: "Resnično vam povem: eden izmed vas me bo izdal"
2. Umil je noge svojim učencem, tudi Judu; začel je pri Petru. Ta pa je pomislil na Gospodovo veličastvo in svojo ničevost in ni hotel privoliti v to ter je rekel: "Gospod, ti mi boš noge umival?" Toda sv. Peter ni vedel, da Gospod s tem daje zgled ponižnosti, in zato je Jezus rekel: "Zgled sem vam dal, da bi tudi vi tako delali, kakor sem jaz storil vam."
3. Ustanovil je presveto evharistično daritev v največje znamenje svoje ljubezni in rekel: "Vzemite in jejte!" Po večerji je odšel Juda prodal Kristusa, našega Gospoda.

290

Skrivnost od večerje vključno do vrta

(Mt 26,30-46; Mr 14,26-42)

1. Po večerji je Gospod zapel zahvalno pesem in s svojimi učenci, polnimi strahu, odšel na O1jsko goro. Osem jih je pustil v Getsemani in rekel: "Sedite tukaj, medtem stopim tja, da bom molil."
2. Vzel je s seboj sv. Petra, sv. Jakoba in sv. Janeza, in trikrat molil h Gospodu ter govoril: "Moj Oče, če je mogoče, naj gre ta kelih mimo mene, vendar ne kakor jaz hočem, ampak kakor ti." In ko so ga obšle smrtne težave, je še bolj goreče molil.
3. Strah ga je tako prevzel, daje rekel: "Moja duša je žalostna do smrti." In tako obilno potil krvavi pot, da sv. Luka pravi: "Njegov pot je postal kakor kaplje krvi, ki so padale na zemljo." To že pomeni, da so bila oblačila prepojena s krvjo.

291

Skrivnost od vrta do Anove hiše vključno

(Mt 26,47-58; Lk 22,47- 57; Mr 14,43-54.66-68)

1. Gospod pusti, da ga Juda poljubi in da ga primejo kot hudodelca. Reče jim: "Kakor nad razbojnika ste prišli z meči in koli, da bi me prijeli. Dan za dnem sem bil med vami v templju in učil, in me niste prijeli." In ko je rekel: "Koga iščete?" so sovražniki popadali na tla.
2. Sv. Peter je ranil služabnika velikega duhovnika. Krotki Jezus mu reče: "Spravi meč na njegovo mesto," in zaceli služabnikovo rano.

3. Ko so ga učenci zapustili, ga privedejo k Anu, kjer ga je sv. Peter, ki je šel od daleč za njim, enkrat zatajil in kjer je služabnik Jezusa udaril po licu ter mu rekel: "Tako odgovarjaš velikemu duhovniku?"

292

Skrivnosti od Aanove hiše vključno do Kajfove

(Mt 26; Mr 14; Lk 22; Jn 18)

1. Zvezanega privlečejo od Anove hiše do Kajfove, kjer ga je sv. Peter dvakrat zatajil. In ko se je Gospod ozrl nanj, "je šel ven in se bridko zjokal."
2. Vso tisto noč je ostal Jezus zvezan.
3. Razen tega so ga tisti, ki so ga imeli zvezanega, še zasmehovali in pretepali; zakrivali so mu oči in ga bili v obraz ter spraševali: "Prerokuj nam, kdo te je udaril." In še druga podobna bogokletstva so govorili zoper njega.

293

Skrivnosti od Kajfove hiše do vključno Pilatove

(Mt 27; Lk 23; Mr 15)

1. Vsa judovska množica ga pri vleče k Pilatu, ga toži pred njim in govori: "Tega smo našli, da zapeljuje naš narod in brani cesarju dajati davke."
2. Ko ga je Pilat zopet in zopet spraševal, je rekel: "Jaz ne najdem nobene krivde na njem."
3. Rajši so hoteli imeti Baraba, razbojnika: "Tedaj so vsi zavpili: Proč s tem. Izpusti nam Baraba!"

294

Skrivnosti od Pilatove hiše do vključno Herodove

(Lk 23,6-11)

1. Pilat je poslal Galilejca Jezusa k Herodu, četrtnemu ob lastniku Galileje.
2. Herod ga je v svoji radovednosti obširno spraševal, ta pa mu ni nič odgovoril, čeprav so ga pismouki in duhovniki neprestano tožili.
3. Herod ga je s svojimi vojaki zaničeval in ga dal ogrniti z belim plaščem.

295

Skrivnosti od Herodove hiše do Pilatove

(Mt 27; Lk 23; Mr 15; Jn 19)

1. Herod ga pošlje nazaj k Pilatu. Zaradi tega sta se pobotala, prej sta bila namreč v sovraštvu med seboj.

2. Pilat je vzel Jezusa in ga dal bičati. In vojaki so spletli krono iz trnja, mu jo dali na glavo, ga oblekli v škrlat in prihajali predenj ter govorili: "Pozdravljen, judovski kralj!" in bili so ga po licu.

3. Pilat ga je pripeljal ven, vsem pred oči: "Jezus je torej prišel ven s trnovo krono in škrlatnim plaščem." In Pilat jim reče: "Glejte, človek!" In ko so ga veliki duhovniki zagledali, so zavpili: "Križaj ga, križaj ga!"

296

Skrivnost od Pilatove hiše do križa

(Jn 19,13-22)

1. Judje so zanikali, da bi bil Jezus njihov kralj, in so rekli: "Nimamo kralja razen cesarja." Tedaj je Pilat sedel na sodni stol ter jim ga izročil, da bi ga križali.

2. Nesel je križ na svojih ramah in ko ga ni mogel več nositi, so prisilili Simona iz Cirene, da ga nosi za Jezusom.

3. Križali so ga sredi dveh razbojnikov in pritrdili napis: "Jezus Nazarečan, judovski kralj."

297

Skrivnosti, ki so se godile na križu

(Jn 19,23-37)

1. Na križu je Jezus spregovoril sedem besed: molil je za tiste, ki so ga križali, odpustil razbojniku, izročil sv. Janeza svoji materi in mater sv. Janezu; glasno je zaklical: "Žejen sem," in dali so mu žolča in kisa; rekel je, da je zapuščen; zaklical je: "Dopolnjeno je," in še: "Oče v tvoje roke izročam svojo dušo."

2. Sonce je otemnelo, skale so pokale, grobovi so se odpirali, zagrinjalo v templju se je pretrgalo na dvoje od vrha do tal.

3. Sramotili so ga in govorili: "Ti, ki podiraš božji tempelj, stopi s križa!" Razdelili so si njegova oblačila. S sulico so prebodli njegovo stran in pritekli sta voda in kri.

298

Skrivnosti od križa do groba

(Jn 19,38-42)

1. Vpričo njegove žalostne Matere sta ga Jožef in Nikodem snela s križa.

2. Telo sta odnesla h grobu, ga mazilila in pokopala.

3. Postavili so stražo.

299

Vstajenje Kristusa, našega Gospoda; njegovo prvo prikazanje
Prikazal se je Devici Mariji. Čeprav Sveto pismo tega naravnost ne omenja, vendar je omenjeno med vrsticami, ko pravi, da se je prikazal mnogim drugim. Zakaj Sv. pismo govori takim, ki imajo pamet, kakor je pisano: "Kaj tudi vi še vedno ne umevate?" (Mt 15,16).

300

Drugo prikazanje

(Mr 16,1-11)

1. Navsezgodaj gredo Marija Magdalena in Marija, mati Jakobova, in Saloma h grobu ter govorijo: "Kdo nam bo odvalil kamen z vhoda v grob?"
2. Vidijo, daje kamen odvaljen, in angela, ki pravita: "Jezusa iščete, Nazarečana; vstal je. Ni ga tukaj."
3. prikazal se je Mariji, ki je ostala pri grobu, ko sta drugi dve odšli.

301

Tretje prikazanje

(Mt 28)

1. S strahom in velikim veseljem odhajata obe Mariji od groba in želita sporočiti učencem Gospodovo vstajenje.
2. Kristus, naš Gospod, se jima prikaže na poti in reče: "Pozdravljeni!" Pristopili sta, padli predenj in ga počastili.
3. Jezus jima reče: "Ne bojta se! Sporočita mojim bratom, naj gredo v Galilejo, tam me bodo videli."

302

Četrto prikazanje

(Lk 24,9-12.33-34)

1. Ko je sv. Peter slišal od žena, da je Kristus vstal od mrtvih, je pohitel h grobu.
2. Ko je stopil v grob, je videl samo povoje, s katerimi je bilo povito telo našega Gospoda, in nič drugega.
3. Ko je sv. Peter o tem premišljeval, se mu je prikazal Kristus. Zato so govorili apostoli: "Gospod je res vstal in se prikazal Simonu."

303

Peto prikazanje

(Lk 24)

1. Jezus se prikaže učencema, ki sta šla v Emavs in se pogovarjala o Kristusu.
2. Graja ju in dokazuje iz Sv. pisma, da je Kristus moral umreti in vstati: "O nespametna in počasnega mišljenja za verovanje vsega, kar so pripovedovali preroki! Mar ni bilo potrebno, da je Kristus to pretrpel in šel v svojo slavo?"
3. Na njune prošnje je ostal z njima, dokler ju ni obhajal in nato izginil. Oba sta se vrnila in pripovedovala učencem, kako sta ga spoznala v svetem obhajilu.

304

Šesto prikazanje

(Jn 20,19-23)

1. "Iz strahu pred Judi" so bili vsi učenci zbrani, razen sv. Tomaža.
2. Jezus se jim prikaže pri zaklenjenih vratih. Stopi v sredo mednje ter jim reče: "Mir vam bodi!"
3. Da jim Svetega Duha ter reče: "Prej mite Svetega Duha! Komur grehe odpustite, so jim odpuščeni."

305

Sedmo prikazanje

(Jn 20,24-29)

1. Sv. Tomaž, ki je ostal neveren, ker ga ni bilo pri prejšnjem prikazanju, reče: "Če ne vidim..., ne bom veroval."
2. Čez osem dni se jim prikaže Jezus pri zaklenjenih vratih in reče sv. Tomažu: "Položi svoj prst semkaj in poglej... in ne bodi neveren, ampak veren!"
3. Sv. Tomaž veruje in reče: "Moj Gospod in moj Bog!" A Kristus mu pravi: "Blagor tistim, ki niso videli, a so verovali."

306

Osmo prikazanje

(Jn 21,1-17)

1. Jezus se prikaže sedmim svojim učencem, ko so lovili ribe, a niso vso noč nič ujeli. In ko so na njegovo zapoved vrgli mrežo, "je zaradi obilice rib niso mogli izvleči."
2. Po tem čudežu ga je sv. Janez prepoznal in rekel sv. Petru: "Gospod je!" Ta pa se je vrgel v jezero in prišel h Kristusu. 3. Kristus jim je dal jesti kos pečene ribe in sat medu. In ko je trikrat vprašal sv. Petra o ljubezni, mu je izročil ovce ter mu rekel: "Pasi moje ovce!"

307

Deveto prikazanje

(Mt 28,16-20)

1. Učenci gredo po Gospodovem naročilu na goro Tabor.
2. Kristus se jim prikaže in spregovori: "Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji."
3. Pošlje jih oznanjat po vsem svetu in reče: "Pojdite torej in naredite vse narode za moje učence. Krščujte jih v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha."

308

Deseto prikazanje

(1 Kor 15,6)

"Potem se je prikazal več kot pet sto bratom naenkrat."

309

Enajsto prikazanje

(1 Kor 15,7)

"Potem se je prikazal Jakobu."

310

Dvanajsto prikazanje

Prikazal se je Jožefu iz Arimateje, kakor pobožno premišljujemo in beremo v življenju svetnikov.

311

Trinajsto prikazanje

(1 Kor 15,8)

Po vnebohodu se je prikazal sv. Pavlu: "Nazadnje za vsemi se je kot negodniku prikazal tudi meni." Njegova duša se je prikazala tudi svetim očetom v predpeklju; ko jih je izpeljal od ondod in si spet privzel telo, se je velikokrat prikazal učencem in se z njimi pogovarjal.

312

Vnebohod Kristusa, našega gospoda

(Apd 1,1-12)

1. Štirideset dni se je prikazoval apostolom, dajal mnoge dokaze in znamenja ter govoril o božjem kraljestvu. Potem jim je naročil, naj čakajo v Jeruzalemu na obljubljenega Svetega Duha.

2. Peljal jih je na Oljsko goro in "se pred njihovimi očmi vzdignil in oblak ga je zastrl njihovim pogledom."

3. Ko so gledali v nebo, sta jim angela rekla: "Galilejci, kaj stojite in gledate v nebo? Ta Jezus, kije bil vzet od vas v nebo, bo prišel prav tako, kakor ste ga videli iti v nebo."

RAZLOČEVANJE DUHOV

313

PRAVILA, DA BI NEKOLIKO ZAČUTILI IN SPOZNALI RAZLIČNE VZGIBE, KI SE PREBUJAJO V DUŠI: DOBRE, DA JIH SPREJMEMO, SLABE, DA JIH ZAVRNEMO. VELJAJO BOLJ ZA PRVI TEDEN.

314

PRVO PRAVILO. Pri ljudeh, ki padajo iz smrtnega greha v smrtni greh, ima sovražnik navado predočevati jim navidezne naslade, tako da jim v domišljiji zbuja čutne užitke in naslade, da bi jih bolj zadržal in potrdil v njihovih zablodah in grehah. Dobri duh pa ravna s takimi ljudmi nasprotno: vznemirja jih in jim grize vest z glasom razuma.

315

DRUGO PRAVILO. S tistimi, ki močno napredujejo v očiščevanju svojih grehov in gredo v službi Boga, našega Gospoda, od dobrega k boljšemu, se pa dogaja ravno nasprotno, kot je bilo v prvem pravilu, zakaj tedaj je značilno za hudega duha, da grize, žalosti, postavlja ovire in vznemirja dušo z lažnimi razlogi, da ne bi napredovala. Za dobrega duha pa je značilno, da daje pogum in moč, tolažbo, solze, spodbude in mir, ko lajša in odpravlja vse ovire, da človek napreduje v dobrih delih.

316

TRETJE PRAVILO: o duhovni tolažbi. O tolažbi govorim, ko se v duši porodi neki notranji vzgib, pri katerem duša vzplamti v ljubezni do svojega Stvarnika in Gospoda; tako tudi takrat, ko ne more nobene stvari na svetu ljubiti zaradi nje same, marveč le v Stvarniku vseh stvari. Prav tako, ko toči solze zaradi ljubezni do svojega Gospoda, bodisi iz žalosti nad grehi, bodisi zaradi trpljenja Kristusa, našega Gospoda, bodisi zaradi drugih stvari, ki merijo naravnost na njegovo službo in slavo. Končno imenujem tolažbo vsako povečanje upanja, vere in ljubezni, in vsako notranje veselje, ki vabi in privlači k nebeškim

stvarem in k zveličanju duše, ter jo umirja in ji daje počitek v njenem Stvarniku in Gospodu.

317

ČETRTO PRAVILO: o duhovni potrtosti. Potrtost imenujem vse, kar je nasprotno tretjemu pravilu: kot otemnelost duše in zmedenost v njej, teženje k nizkim in zemeljskim stvarem, vznemirjenost zaradi raznih motenj in skušnjav, ki nagibajo dušo k nezaupanju, ko ni upanja ne ljubezni in se duša čuti vsa lena, mlačna, žalostna in kakor ločena od svojega Stvarnika in Gospoda. Kajti kakor je tolažba nasprotna potrtosti, so prav tako tudi misli, ki izvirajo iz tolažbe, nasprotne mislim, ki izvirajo iz potrtosti.

318

PETO PRAVILO. V času potrtosti ne smemo nikoli ničesar spreminjati, temveč se čvrsto in stanovitno držati sklepov in odločitev iz dneva pred to potrtostjo ali iz prejšnje tolažbe. Zakaj kakor nas ob času tolažbe vodi in nam svetuje bolj dobri duh, tako nas v času potrtosti hudi duh, a z njegovimi nasveti ne moremo ubrati poti pravilne presoje.

319

ŠESTO PRAVILO. Dasi v času potrtosti ne smemo spreminjati prejšnjih sklepov, vendar zelo pomaga, če se z vso močjo obrnemo zoper potrtost samo, tako da na primer bolj vztrajno molimo, meditiramo, delamo eksamen in več primerne pokore.

320

SEDMO PRAVILO. Kdor je potrtr, naj pomisli, kako ga je Gospod za preizkušnjo prepustil njegovim naravnim močem, da se bo znal upirati raznemu beganju in sovražnikovim skušnjavam. To namreč zmore s pomočjo, ki mu jo Bog vedno daje, četudi je jasno ne čuti; Gospod mu je sicer odtegnil veliko gorečnost, veliko čutno ljubezen in močno milost, a mu vendar ostane milost, ki zadostuje za večno zveličanje.

321

OSMO PRAVILO. Kogar tare potrtost, naj si prizadeva, da bo vztrajal v potrpežljivosti, ki je protiutež mučnemu nadlegovanju, ki prihaja nadenj. Pomisli naj, da bo hitro potolažen, ter naj pridno uporablja pripomočke zoper to potrtost, kakor je bilo rečeno v šestem pravilu.

322

DEVETO PRAVILO. Trije glavni vzroki so, zaradi katerih smo potrti:

Prvi je, ker smo mlačni, leni ali nemarni v svojih duhovnih vajah, in tako se po naši krivdi oddalji duhovna tolažba.

Drugi je, da nas s tem Gospod preizkuša, koliko zmoremo in kako daleč pridemo v njegovi službi in slavi brez podpore obilnih tolažb in velikih milosti.

Tretji, da nam da zares vedeti in spoznati ter notranje čutiti, da ni v naši moči pridobiti si ali ohraniti veliko predanost, silno ljubezen, solze ali katerokoli drugo duhovno tolažbo, marveč da je vse dar in milost Boga, našega Gospoda; in da ne delamo svojega gnezda na tujih tleh in se v svojih mislih prevzetno in nečimrno ne povzdigujejo ter sami sebi pripisujemo predanost ali druge duhovne tolažbe.

323

DESETO PRAVILO. Kdor je v tolažbi, naj pomisli, kako se bo vedel v času potrnosti, ki bo pozneje prišla, in naj si za tedaj nabere novih moči.

324

ENAJSTO PRAVILO. Kdor je v tolažbi, naj si prizadeva, da je ponižen in majhen, kolikor se le da, in naj pomisli, kako malo zmore v času potrnosti brez takšne milosti in tolažbe. A nasprotno, kdor je v potrnosti, naj pomisli, da veliko zmore z milostjo, ki zadostuje, da se upre vsem sovražnikom, ko zajema moči v svojem Stvarniku in Gospodu.

325

DVANAJSTO PRAVILO. Sovražnik se vede kakor ženska: slab je pred močnim, močan pa pred popustljivim. Kakor je namreč lastno za ženo, da v prepiru z možem izgubi pogum in zbeži, ko se ji mož odločno postavi po robu; a nasprotno, če možu upade pogum in začne bežati, v ženi zraste jeza, maščevalnost in okrutnost čez mero; prav tako je značilno za sovražnika, da oslabi in zgubi pogum in njegove skušnjave pobegnejo, kadar jim tisti, ki se vadi v duhovnih stvareh, neustrašno pokaže odločnost in dela prav nasprotno. Toda če se oseba, ki se vadi, zboji in izgubi pogum v skušnjavah, ni tako divje zveri na svetu, kakor je sovražnik človeške narave, ko si s tako zlobnostjo prizadeva, da bi dosegel svoje hudobne namene.

326

TRINAJSTO PRAVILO. Obnaša se tudi kakor lažnivi ljubimec, ki želi ostati skrit in noče, da bi ga spoznali. Kakor želi namreč hinavec, ki s slabim namenom nagovarja in zapeljuje hčer dobrega očeta ali ženo dobrega moža, da njegove besede in prišepetavanja ostanejo tajna, in mu je zelo neprijetno, če odkrije hči očetu in žena možu njegove lažne besede in njegove zlobne namene, ker si lahko misli, da ne bo mogel doseči, kar je začel; prav tako hoče sovražnik človeške narave, ko prišepetava pravični duši svoje zvijače in vabe, da jih tajno sprejme in ohrani zase. Če jih pa odkrije svojemu dobremu spovedniku ali kaki drugi duhovni osebi, ki pozna njegovo zvijačnost in hudobnost, mu je zelo zoprno; iz tega namreč sklepa, da hudobije, ki jo je začel, ne bo mogel izpeljati, ker so se odkrile njegove očitne zvijače.

327

ŠTIRINAJSTO PRAVILO. Obnaša se kot poveljnik, da lahko zavzame in oropa, kar želi. Kakor namreč poveljnik in vojskovodja, ko se utabori, opazuje moč in položaj trdnjave, da jo naskoči s šibkejše strani, prav tako tudi sovražnik človeške narave hodi okrog in opazuje od vseh strani naše božje, poglavitne in pravne kreposti; in kjer nas najde bolj slabotne in bolj revne glede zveličanja, tam nas napade in skuša premagati.

328

PRAVILA, KI IMAJO ISTI NAMEN, DA BI DUHOVE BOLJE RAZLOČEVALI. USTREZAJO BOLJ ZA DRUGI TEDEN.

329

PRVO PRAVILO. Za Boga in njegove angele je značilno, da po svojih vzgibih dajejo resnično veselje in duhovno radost ter preženejo vsako žalost in vsak nemir, ki ga povzroča sovražnik. Zanj pa je značilno, da se bojuje zoper tako veselje in duhovno tolažbo z navideznimi razlogi, zvitostjo in neprestanim varanjem.

330

DRUGO PRAVILO. Samo Bog, naš Gospod, lahko da duši tolažbo brez predhodnega vzroka. Za Stvarnika je namreč značilno, da stopa v dušo in iz nje, jo vzgiba in vso pritegne v ljubezen svojega Božjega veličastva. Pravim: brez vzroka, kar pomeni: ne da bi prej karkoli čutila ali spoznala in tako sama prišla do te tolažbe z delovanjem svojega razuma in volje.

331

TRETJE PRAVILO. Po predhodnem vzroku lahko dušo tolaži tako dobri angel kot hudi, vendar z nasprotnimi nameni: dobri v njen napredek, da raste in se razvija od dobrega k boljšemu; a hudi v nasprotni namen, da jo spelje v svojo zlobno namero in hudobijo.

332

ČETRTO PRAVILO. Za hudega duha je značilno, da se dela angela luči, da vstopa s pobožno dušo, a izstopa tak, kot je. Se pravi, navaja namreč na dobre in svete misli, ki se ujemajo s tako pravično dušo; nato pa skuša počasi priti na svoje in zavaja dušo v svoje prikrite prevare in zlobne namene.

333

PETO PRAVILO. Zelo moramo biti pozorni na razplet misli; če so začetek, sredina in konec povsem dobri in merijo na nekaj čisto dobrega, je to znamenje dobrega angela. Toda če se razvoj misli, ki se zbuja, sprevrže v nekaj slabega ali kar raztresa duha ali kar je manj dobro od tistega, kar je duša prej sklenila storiti; ali če dušo to slabi, vznemirja in moti, ko ji jemlje mir, notranji molk in zbranost, je to jasno znamenje, da prihajajo te misli od hudega duha, sovražnika našega napredka in večnega zveličanja.

334

ŠESTO PRAVILO. Ko smo pa sovražnika človeške narave začutili in prepoznali po njegovem kačjem repu in slabem namenu, v katerega zapeljuje, bo tistemu, ki je bil skušan, koristilo, če takoj premisli potek dobrih misli, ki mu jih je navdihoval: kakšen je bil njihov začetek in kako se mu je polagoma posrečilo, da ga je pripravil ob tisto prijetnost in duhovno veselje, v katerem je bil, dokler ga ni zavedel v svoj slabi namen. Tako človek pride do izkušnosti in si jo zapomni ter se v bodoče varuje prevar, ki so pri hudem duhu v navadi.

335

SEDMO PRAVILO. Pri tistih, ki napredujejo od dobrega k boljšemu, se dobri angel dotika duše prijetno, rahlo in nežno, kakor kaplja vode, ki vstopa v morskoto gobo. A hudi angel se je dotika grobo, bučno in nemirno, kakor če kaplja kane na kamen. Tistih pa, ki gredo od slabega k slabšemu, se omenjeni duhovi dotikajo nasprotno. Razlog je v razpoloženju duše, ki je lahko nasprotno ali podobno omenjenim angelom. Če je namreč nasprotno, vstopajo hrupno,

vsiljivo in očitno; če je pa podobno, vstopajo po tihem, kakor skozi odprta vrata v svojo hišo.

336

OSMO PRAVILO. Kadar je tolažba brez vzroka, čeprav v njej ni prevare, ker prihaja samo do Boga, našega Gospoda, kot je bilo rečeno, mora vendar duhovni človek, komur Bog daje takšno tolažbo, zelo budno in pozorno gledati in razločevati pravi čas te dejanske tolažbe od naslednjega, ko ostane duša še topla, obdarjena z milostjo in utrinki minule tolažbe. Zakaj človek pogosto v svojih nagnjenjih in zamislih ter sodbah, pod vplivom dobrega ali hudobnega angela, v tem drugem času oblikuje sklepe in mnenja, ki niso neposredno od Boga, našega Gospoda; zato jih je treba zelo dobro razločevati, preden jim popolnoma zaupamo in jih dejansko uresničimo.

337

PRAVILA, KI SE JIH JE TREBA DRŽATI, KADAR DELIMO MILOŠČINO

338

PRVO PRAVILO. Če miloščino delimo sorodnikom ali prijateljem ali osebam, ki jih ljubimo, moramo premisliti štiri stvari, o katerih smo deloma že govorili o izbiri. Prva je, da ljubezen, ki me nagiba in nagne, da delim miloščino, prihaja od zgoraj, iz božje ljubezni, iz našega Gospoda; tako da najprej čutim v sebi, kako je ljubezen, s katero bolj in manj ljubim te osebe, zaradi Boga; in da iz razloga, zakaj jih imam rajši, proseva Bog.

339

DRUGO PRAVILO. Predstaviti si želim človeka, ki ga nikoli : nisem videl in ne poznal, a mu želim vsako popolnost v njegovi službi in poklicu. Kakor bi želel, da se on drži prave sredine, ko daje miloščino, da bo v večjo slavo Boga, našega Gospoda, in za večjo popolnost njegove duše, prav tako bom jaz storil, nič več in nič manj, in se držal pravila in mere, ki jo želim drugemu in ki o njej sodim, da je takšna.

340

TRETJE PRAVILO. Premišlujem, kakor da bi bil v smrtni uri, kakšno obliko in mero bi si tedaj želel, da sem se je držal v svoji upraviteljski službi. In po njej se bom ravnal in se je držal, ko bom delil miloščino.

341

ČETRTO PRAVILO. Zamislim si, kako mi bo pri srcu na sodni dan in dobro premislim, kako si bom tedaj želel, da sem opravljal svojo upraviteljsko službo in dolžnost. In po pravilu, ki si ga bom tedaj želel, da sem se ga držal, se bom ravnal sedaj.

342

PETO PRAVILO. Kadar kdo čuti v sebi nagnjenje in ljubezen do oseb, ki jim želi dati miloščino, naj počaka in dobro premisli zgoraj omenjena štiri pravila ter ob njih spraša in preizkuša svojo ljubezen do teh oseb. In naj ne daje miloščine, dokler ni v skladu s temi pravili popolnoma odpravil in odstranil svoje neurejene ljubezni.

343

ŠESTO PRAVILO. Četudi ni greh, če kdo prevzame lastnino Boga, našega Gospoda, dajo deli drugim, če je od Boga, našega Gospoda, poklican v tako službo; vendar lahko nastane dvom, koliko naj vzame in uporabi zase od tega, kar naj bi razdelil drugim, da ne bi bilo grešno in čezmerno. Kdor je torej v taki službi, se lahko popravi v življenju in poklicu po zgoraj navedenih pravilih.

344

SEDMO PRAVILO. Zaradi pravkar navedenih in še mnogih drugih razlogov vedno ravnamo, kar se tiče naše osebe in naše družine, tem bolje in varne je, čim bolj se omejimo, zmanjšamo stroške in se čim bolj približamo našemu velikemu duhovniku, našemu zgledu in pravilu, ki je Kristus, naš Gospod. V zvezi s tem določa in zapoveduje tretji kartaški cerkveni zbor, ki se ga je udeležil sv. Avguštin, naj bo škofovo pohištvo preprosto in ubožno. Na to je treba paziti pri vseh načinih življenja, skladno in z ozirom na življenjske okoliščine in osebno poklicanost; tako imamo za zakonski stan zgled sv. Joahima in Ano, ki sta svoje premoženje delila na tri dele. Prvi del sta razdala ubožcem, drugi za oskrbovanje in službo templja, s tretjim sta preživljala sebe in svojo družino.

345

O SKRUPULIH

Naslednje opombe nam pomagajo, da začutimo in prepoznavamo skrupule in prišepetavanja našega sovražnika.

346

PRVA OPOMBA. Skrupul imenujemo na splošno to, kar prihaja iz naše lastne sodbe in svobodne volje, kadar namrečsvojevoljno sodim, da je greh, kar ni greh. Tako se zgodi, da kdo po naključju pohodi križ iz slamnatih bilk, in potem sodi sam, daje grešil. A to je pravzaprav zmotno mnenje, ne pa pravi skrupul.

347

DRUGA OPOMBA. Ko sem pohodil ta križ ali ko sem mislil in rekel ali storil kaj drugega, mi prihaja misel od zunaj, da sem grešil, a z druge strani se mi zdi, da nisem grešil; vendarle čutim pri tem nemir, koliko namreč dvomim in koliko ne dvomim: to je pravi skrupul in skušnjava, ki jo zbuja sovražnik.

348

TRETJA OPOMBA. Tisti pravi skrupul iz prve opombe moramo zelo mrziti, ker je čista zmota; a oni drugi iz druge opombe za nekaj časa lahko veliko koristi duši, ki se vadi v duhovnih rečeh. Še več, zelo očisti in razbistri tako dušo in jo močno oddalji od vsakega videza greha, po besedi sv. Gregorija: za dobre duše je značilno, da vidijo greh tam, kjer ni nobenega greha.

349

ČETRTA OPOMBA. Sovražnik zelo pozorno ogleduje, ali je kaka duša širokovestna ali tenkočutna. In če je tenkočutna, si prizadeva, da jo privede še do večje tenkočutnosti, do skrajnosti, da jo lažje zbega in muči. Če vidi na primer, da duša ne privoli ne v smrtni greh ne v mali greh in še v senco premišljenega greha ne, tedaj si sovražnik prizadeva, ko je ne more pripraviti do tega, da bi storila nekaj, kar bi bilo na videz grešno, da bi dosegel vsaj to, da si sama umišlja greh tam, kjer ga ni, na primer v kakšni besedi ali v čisto neznatni misli. Če je duša širokovestna, si sovražnik prizadeva, da bi jo privedel še k večji širokovestnosti. Če ji recimo prej ni bilo mar malih grehov, bo delal na tem, da ji zdaj še smrtnih ne bo mar; in če jo je prej kaj skrbelo zaradi greha, da jo bo zdaj manj ali splot nič.

350

PETA OPOMBA. Duša, ki želi napredovati v duhovnem življenju, mora vedno ravnati nasprotno kot ravna sovražnik. Če jo namreč sovražnik skuša zavesti v širokovestnost, naj si prizadeva, da postane tenkočutnejša. Podobno, če jo

sovražnik skuša utesniti in tako privedi v skrajnost, naj si duša prizadeva, da se utrdi v zlati sredini in se popolnoma umiri.

351

ŠESTA OPOMBA. Če bi taka dobra duša rada kaj rekla ali storila, kar se strinja s Cerkvijo in z mišljenjem naših predstojnikov in kar naj bi bilo v slavo Boga, našega Gospoda, pa ji pride od zunaj misel ali skušnjava, naj tega ne reče ali stori, ter ji predočuje prividne razloge slavohlepja ali česa drugega, tedaj mora povzdigniti svojega duha k Stvarniku in Gospodu; in če vidi, da gre tu za službo, ki jo dolgujemo Bogu, ali ji vsaj ne nasprotuje, mora delati ravno nasprotno zoper to skušnjava, ter skušnjavcu odgovoriti s sv. Bernardom: Nisem začel zaradi tebe in zaradi tebe ne bom nehal.

352

PRAVILA, DA BI PRIŠLI DO PRAVEGA ČUTENJA V VOJSKUJOČI SE CERKVI

353

PRVO PRAVILO. Odpovedati se moramo vsaki svoji sodbi in imeti srce odprto in pripravljeno, da ubogamo v vsem resnično nevesto Kristusa, našega Gospoda, ki je naša sveta mati, hierarhična Cerkev.

354

DRUGO PRAVILO. Hvalimo spoved, ki jo opravimo pred duhovnikom, in prejemanje najsvetejšega zakramenta enkrat letno, še mnogo bolj vsak mesec in veliko bolj vsak teden, pod potrebnimi in dolžnimi pogoji.

355

TRETJE PRAVILO. Hvalimo pogosto udeležbo pri sv. maši, prav tako petje, psalme in dolge molitve v cerkvi in zunaj nje; ravno tako ob določenem času določene ure za ves brevir in za vsako molitev in vse duhovne dnevnicke.

356

ČETRTO PRAVILO. Zelo hvalimo redovništvo, devištvo in zdržnost, poroke pa ne toliko kot te druge.

357

PETO PRAVILO. Hvalimo redovniške zaobljube: pokorščino, uboštvo, čistost in druge neobvezne popolnosti. Treba pa je pripomniti tole: ker se zaobljuba

nanaša na stvari, ki vodijo bolj k evangeljski popolnosti, ne smemo zaobljubljati takih stvari, ki od popolnosti oddaljujejo, na primer da bomo trgovci ali se poročili itd.

358

ŠESTO PRAVILO. Hvalimo relikvije svetnikov; spoštujemo jih in se zatekajmo k njim. Hvalimo cerkvene shode, božja pota, odpustke, sveto leto, papeška križarska pisma in prižiganje sveč v cerkvah.

359

SEDMO PRAVILO. Hvalimo postno postavo na primer v postnem času, v kvatrnih dneh, ob bedenjih, petkih in sobotah. Prav tako pokoro, ne le notranjo, temveč tudi zunanjo.

360

OSMO PRAVILO. Hvalimo okras in stavbe cerkva; prav tako hvalimo podobe ter jih spoštujemo z ozirom na to, kar predstavljajo.

361

DEVETO PRAVILO. Hvalimo končno vse cerkvene predpise in bodimo vedno pripravljeni, da iščemo razloge za njihovo obrambo, nikakor pa ne, da bi jih napadali.

362

DESETO PRAVILO. Bolj moramo biti pripravljeni, da odobravamo in hvalimo bodisi določila, priporočila in navade naših predstojnikov, kot pa da jih grajamo. Včasih resda kaj ni ali ni bilo pohvalno, bi vendar, če bi govorili zoper to, bodisi javno v pridigah bodisi pred preprostim ljudstvom, tako govorjenje prej povzročilo mrmranje in pohujšanje kakor pa korist; in tako bi bilo ljudstvo nejevoljno na svoje svetne in duhovne predstojnike.

Kakor je torej škodljivo govoriti slabo pred ljudstvom o odsotnih predstojnikih, pa utegne biti dobro, če govorimo o njihovih slabih straneh s tistimi osebami, ki jim lahko pomagajo.

363

ENAJSTO PRAVILO. Hvalimo pozitivni in sholastični nauk. Kakor je namreč za pozitivne učitelje: sv. Hieronima, sv. Avgušтина, sv. Gregorija in druge bolj značilno, da znajo zbujati čustva, da v vsem vzljubimo Boga, našega Gospoda,

in mu služimo, tako je za sholastike: sv. Tomaža, sv. Bonaventura in druge bolj značilno, da stvari, ki so za večno zveličanje potrebne, razlagajo in pojasnjujejo za naše čase in bolj razkrinkavajo in odkrivajo vse zmote in prevare. Sholastični učitelji so namreč sodobnejši, zato s pridom ne samo pravilno razumejo Sv. pismo ter pozitivne in svete cerkvene očete, temveč jim božja moč daje luč in jih razsvetljuje, da si tudi sami pomagajo z odloki cerkvenih zborov, s kanoni in konstitucijami naše svete matere Cerkve.

364

DVANAJSTO PRAVILO. Varovati se moramo, da ne bomo primerjali sebe z zveličanim. Zakaj zelo se motimo, če na primer govorimo: ta več ve kakor sv. Avguštin, taje drugi sv. Frančišek ali še večji od njega, taje po svoji dobroti in svetosti drugi sv. Pavel.

365

TRINAJSTO PRAVILO. Če hočemo prav zadeti resnico, se moramo vedno držati načela: kar se meni zdi belo, bom imel za črno, če hierarhična Cerkev tako določi, ker verujem, da je med ženinom Kristusom, našim Gospodom, in njegovo nevesto Cerkvijo isti Duh, ki nas uravnava in vodi k zveličanju duš. Zakaj isti Duh in naš Gospod, ki je dal deset zapovedi, vodi in upravlja našo sveto mater Cerkev.

366

ŠTIRINAJSTO PRAVILO. Čeprav je popolnoma res, da se nihče ne more zveličati, če ni za to vnaprej določen, in če nima vere in milosti, je vendarle treba zelo paziti, kako o vsem tem govorimo in razpravljamo.

367

PETNAJSTO PRAVILO. Nikar iz navade ne govorimo veliko o tem, da smo vnaprej določeni, marveč, če že kdaj o tem govorimo, govorimo tako, da preprosto ljudstvo ne zaide v kako zmoto, kar se dogaja, ko kdo na primer pravi: Ali se bom zveličal ali pogubil, je že določeno, in zaradi mojih dobrih ali slabih del se ne more nič spremeniti. In zato postajajo mlačni ter zanemarjajo dela, ki vodijo k zveličanju in duhovnemu napredku njihovih duš.

368

ŠESTNAJSTO PRAVILO. Prav tako je treba paziti, da ne bi preveč govorili o veri in jo brez razločevanja in pojasnjevanja tako naglašali, da bi dali ljudstvu povod

za mlačnost in lenost v dobrih delih, še preden bi njihova vera zaživela v ljubezni, ali pa tudi pozneje.

369

SEDEMNAJSTO PRAVILO. Tudi ne smemo toliko govoriti o milosti in jo tako poudarjati, da bi koga zastrupili in mu odvzeli svobodo. O veri in milosti torej lahko govorimo toliko, kolikor nam je dano z božjo pomočjo v njegovo večjo čast in slavo, toda nikakor ne tako, najmanj pa v naših tako nevarnih časih, da bi dobra dela in svobodna volja trpela kako škodo ali bi jih imeli za nepomembna.

370

OSEMNAJSTO PRAVILO. Čeprav naj bi nad vse cenili zavzeto služenje Bogu, našemu Gospodu, iz čiste ljubezni, vendar moramo močno hvaliti tudi strah pred njegovim božjim veličastvom. Ni namreč samo otroški strah nekaj dobrega in zelo svetega, ampak tudi hlapčevski strah; če človek ne pride do česa boljšega in koristnejšega, mu lahko zelo pomaga, da se izkoplje iz smrtnega greha. In ko se ga je znebil, lahko pride do otroškega strahu, ki je Bogu, našemu Gospodu, ves prijeten in všeč, ker je združen z ljubeznijo do Boga.